

Szigorlati követelmények irodalomtudományból a tanári MA képzésben

A szigorlatra minden hallgatónak saját tételsort kell összeállítania és azt a vizsgára magával kell hoznia. A tételsor minimum 10 tételt tartalmazzon. A témakörök vegyesen és arányosan kerüljenek ki a világ- és a magyar irodalom történetéből, illetve a régebbi és az újabb korok irodalmából. Minden tétel tartalmazzon szépirodalmi szövegeket (nagyságrendileg pl. 3-5 dráma, vagy egy nagyobb szerzői életmű, vagy 3-5 regény, vagy 2-3 eposz, vagy 3-5 verseskötet stb.) és szakirodalmi szövegeket is (minimum 5-6 tételes szakirodalmi lista az adott témakörhöz). Szakirodalomnak minősül a tudományos szakcikk (pl. irodalomtudományi folyóiratokból) az irodalomtörténeti monográfia (vagy annak részlete), összefoglaló tanulmánykötetek szövegei stb. (Nem minősül szakirodalomnak a középiskolai tankönyv, a szerző nélküli internetes összefoglaló, a kidolgozott érettségi tétel, a lexikon szócikk, az ismeretterjesztő vagy népszerűsítő irodalom és így tovább.) A szigorlaton a hallgató tételszámot húz, és saját tétellistájából, annak vonatkozó szépirodalmi és szakirodalmi szövegeinek ismeretéből felel.

Ajánlások a szigorlati felkészüléshez

A vizsgán magát a tételsort is értékeljük: vagyis jobb eredményt fog elérni az a hallgató, aki bőségesebb irodalommal és releváns, friss, minőségi szakirodalmakkal feltöltött tétellistával készül. Érdemes olyan témákat választani, amilyen szemináriumokon az adott hallgató részt vett, így nem igényel különösebb plusz munkát a szigorlati készülés. A szigorlaton lehet építeni a másik szak ismereteire (pl. ha valaki idegen nyelv szakos is, akkor lehet az adott nyelv irodalmából választani 1-1 tételt, ha esztétika vagy filozófia szakos, akkor lehet eszmetörténeti jellegű témával készülni stb.). A szigorlati készülést megelőzően a hallgatónak lehetősége van konzultálni az oktatókkal, és segítséget kérni egy-egy témakörhöz (pl. aktuális szakirodalmi ajánlást). A tétellistában megadott szépirodalmi és szakirodalmi szövegek szűkebb kontextusának ismerete szintén elvárás (pl. ha valaki Vergilius eklogáiból készül, akkor tudnia kell róla, hogy Vergiliusnak milyen egyéb művei vannak, legalább a címek és műfajok ismerete szintjén). Érdemes olyan tétellistát összeállítani, ami tükrözi a hallgató érdeklődési körét, sajátos kérdéseit és ízlését: ez megkönnyíti a készülést és a vizsgát egyaránt. Ha a hallgató nagyon tanácstalan a tétellista összeállításában, akkor segítséget jelenthet a felkészülésben a régi szigorlatok kötelező anyaga (lásd alább). Ezek megbízható, ugyanakkor néhol elavult, frissítendő szakirodalmi ajánlásokat fogalmazznak meg.

A vizsgán

A szigorlaton az olvasott szövegekről kérdezi a bizottság a hallgatót. Nem érettségi szintű zanzásított feleletet várunk, hanem egy-egy esztétikai- irodalomtörténeti probléma értő, elemző bemutatását, az olvasott szakirodalmak ismertetésén túl kritikus véleményformálást, a látens vagy explicit tudományos viták értő felvázolását és kontextualizálását. Mivel a hallgatónak nem kell felkészülnie a teljes irodalomtörténeti anyagból, csupán a saját maga

számára kijelölt témákból és olvasmányokból, így elvárás, hogy a vizsgázó a tétellistán szereplő minden szépirodalmi és szakirodalmi szöveget alaposan ismerjen, azokról értő véleményt formáljon. A felelet végén röviden kitérünk az adott témának az irodalomtanításban betöltött lehetséges szerepére (tanítaná-e, hogyan, kinek stb.).

Minden vizsgázónak jó felkészülést és eredményes szigorlatot kívánunk!

Szigorlati tételek a régi magyar irodalomból

1/A. Középkori történetírás

1/B. Regényes históriák, szórakoztató verses históriák

2/A. Latin nyelvű egyházi irodalom: versek, prédikációk, legendák

2/B. A szóban élő (orális) kultúrák hagyományai; 16. és 17. századi "pajkos énekek"; szórakoztató próza

3/A. A legkorábbi magyar nyelvemlékek; a bibliafordítás első kísérletei

3/B. Balassi Bálint - irodalomfelfogás, kötetkompozíció, fiktív önéletrajz; Balassi költői köre; a Balassi-hagyomány

4/A. A 15-16. századi kolostori irodalom intézménye, műfajai

4/B. Balassi Bálint - világi költészet

5/A. A magyar világi irodalom kezdetei; 16. és 17. századi virágénekek, szerelmi és lakodalmi énekek

5/B. Balassi Bálint - vallásos költészet

6/A. Janus Pannonius - epigrammák, elégiák

6/B. Tinódi Sebestyén; 17. századi katonai és politikai költészet

7/A. Erdélyi önéletírók

7/B. Balassi Bálint - Szép magyar comoedia és az udvari színjátás

8/A. Janus Pannonius - hosszabb költemények, levelek, beszédek

8/B. Rimay János

9/A. Taurinus; Nagyszombati

9/B. Magyar manieristák

10/A. 16. századi humanista jog, és történet- és emlékiratírás

10/B. Pázmány Péter

11/A. Magyar erasmisták

11/B. Késő-humanista protestáns énekköltészet, hitvitázó és tudományos irodalom, művelődés

12/A. 16. századi humanista beszédek, levelek, dialógusok, ajánlások, előszavak

12/B. 17. századi történet- emlékirat- és útleírás

13/A. A magyar reformáció történetképe: krónikái, bibliai históriás énekei; Heltai Gáspár

13/B. Gyöngyösi István. Barokk egyházi vers, próza és dráma

14/A. A magyar reformáció énekköltészet

14/B. Zrínyi Miklós - lírája; a Syrena-kötet kompozíciója

15/A. Bornemisza Péter. A magyar reformáció drámái

15/B. Zrínyi Miklós - a Szigeti veszedelem

Szigorlati tételek a klasszicizmus előtti világirodalomból

1/A. Homérosz és Hésziodosz;
1/B. Seneca, Marcus Aurelius,

2/A. Görög líra
2/B. Cervantes; Rabelais;

3/A. Görög dráma
3/B. Villon

4/A. Platón
4/B. Középkori latin himnuszok; Arany legenda;

5/A. Plutarkhosz, Lukianosz, Héliodórosz
5/B. Középkori provanszál és francia irodalom

6/A. Plautus, Terentius
6/B. Nibelung-ének; Roland-ének

7/A. Catullus, Tibullus, Propertius
7/B. Vogelweide; Carmina Burana; Abaelardus

8/A. A Biblia
8/B. Vergilius

9/A. Cicero, Horatius
9/B. Dante; Machiavelli;

10/A. Ovidius
10/B. Petrarca; Boccaccio;

11/A. Petronius, Apuleius
11/B. Chaucer; Shakespeare

12/A. Persius, Iuvenalis, Martialis
12/B. Keresztes Szent János;

13/A. Görög történetírók
13/B. Középkori dráma

14/A. Augustinus; Boëthius
14/B. Lope de Vega; Calderón

15/A. Arisztotelész; Epiktétosz
15/B. Ronsard; Marullus, Angerianus, Iohannes Secundus

AZ IRODALOM TÖRTÉNETE 1690-IG

(rész-szigorlat)

*Most csak az Íliászt fogom olvasni három
egész nap...*

(Ronsard)

Eredményes vizsgájához, kedves Hallgató, nélkülözhetetlen nemcsak a szövegek megolvasása, hanem a megadott szakirodalom - alapos kritikával való - feldolgozása is. A felkészülés során fel kell használnia mindazokat a vonatkozó információkat is, amelyeket a szövegkiadások tartalmaznak (jegyzet, kísérőtanulmány, elő- és utószó, stb.)

Megadtunk segédkönyveket, amelyek természetesen nem szerepelnek külön tételekben. Felhasználásukat az Ön vizsgán nyújtott teljesítménye fogja mutatni.

JAVASLATOK A FELKÉSZÜLÉSRE

Milyen szempontokat érdemes szem előtt tartania a szövegek és a szakirodalom olvasása során, ha vértelkedni akar az írásbeli és a szóbeli vizsga kérdései ellen? Szerintünk a következőket.

Tanulmányozza át először alaposan magát a listát. Ne kezdje az első feltüntetett mű (a félévet) kimerítő tanulmányozásával, hanem üljön be a kari könyvtár olvasótermébe, és fogja kézbe a listán szereplő műveket, akárha antikváriumban járna.

Érdemes úgy olvasnia az adott művet, hogy a szakirodalom az egyik könyökénél van.

Érdemes a megadott kiadást használnia, mert az ezekben található információkat kérjük számon. A jegyzetelés során a fontosabb hivatkozások mellé írja oda az oldalszámokat, ez a vizsga előtti visszakeresést nagyban megkönnyíti. Ez egyben megkíméli attól, hogy a feldolgozandó könyv kétharmadát átültesse saját --- bármilyen kiváló --- műprójájába. Jobb, ha először elolvassa a művet, és csak oldalszámokat ír ki: hátha kiderül, hogy egy részről, amelyet mondjuk egy regény harmadik oldalán talált, és teljes terjedelmében kimásolandónak ítélt, kiderül, hogy még tizenötöszer előfordul, és egyáltalán nem fontos.

Ha papírra jegyzetel, ne füzetekbe, hanem egyforma nagyságú papírokra jegyzeteljen, s mindig csak a papír egyik oldalára írjon. Ha a papír valamelyik sarkában pár szóval jelöli, mikor mit írt a papírra, többféleképpen csoportosítható, bármikor azonosítható, később is felhasználható jegyzetekre tesz szert. Ekkora anyagot ilyen eredményesen már nem nagyon lehet feldolgozni a gimnáziumban használt füzetekben.

Jó, ha cédulákon kiírja az előforduló terminusok meghatározásait; a meghatározások mellett szükség esetén legyenek példái.

Ilyen gyűjtőszövegvezeték vezérelheti az idézet-gyanús szövegrészek megöröntésében is. Árgus szemmel figyelje azokat a szövegrészeket,

amelyek valamelyik más kötelező olvasmány szereplőivel, eseményeivel kapcsolatosak

amelyek a kor fontos történelmi eseményeivel, szereplőivel kapcsolatosak

amelyek terminusokat és tartalmazzak szövegkörnyezetben - például egy műfaj megítélését.

amelyekben a szerző önmagáról, saját mesterségéről beszél, illetve vitázik (például az előszavakban).

Nem árt, ha megörökíti az egyes kérdésben az esetleg eltérő szakirodalmi álláspontokat.

Ismerje a különbségeket egyes régi magyar átdolgozások és mintáik között.

Fordítson figyelmet az egyes mozgalmak tanulmányozása során az ismeretségekre: ki kivel milyen viszonyban van, kik leveleznek egymással, ki kiről milyen verset ír, ki kinek mely művére mely művel válaszol?

Legyen tisztában azzal, hogy az adott szerző melyik vallásfelekezetbe tartozik.

A versek feldolgozása esetén mindig tisztázza a verstani tudnivalókat, s ne feledje ki őket jegyzetéből.

Ha valamilyen bibliai vagy görög-római mitológiai utalásra, történetre bukkan, bukkanását örökítse meg jegyzet. Az utóbbi tárgyban az alaptudást szolgáló, puskaként használható műveket a világirodalmi lista elején közöljük.

A jelentősebb poétáktól érdemes néhány részletet memorizálnia, mert az írásbelin előfordul ilyen feladat is.

Praktikus leginkább a Kari, másodsorban a Megyei vagy az Egyetemi Könyvtár olvasótermében felkészülni. Nem akarjuk röghöz kötni Önt, de a könyvhiány miatt Pécssett csak ezeken a helyen tudunk nagy számban kötelező irodalmat összegyűjteni.

Ne a harmadév utolsó hónapjaiban kezdjen hozzá a felkészüléshez, hanem már a másodév során rendszeresen készítse jegyzeteit. A villámkészülés eredményességét hagyományosan nem tudjuk garantálni.

Kérjük, mindezeket ne utasítsanak, hanem tanácsnak tekintse.

Pécsett, 199

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK A RÉGI MAGYAR IRODALOMBÓL

Mivel a pécsi könyvtárakban nem minden műből található (elegendő) példány, az irodalom egy részét sajnos nem lehet kikölcsönözni. Néhány könyv, folyóirat olyan ritka, hogy tudunkkal csak egy-két helyen olvasható. Ezek mellett megadjuk a lelőhely nevének rövidítését: EK=JPTE Egyetemi Könyvtár, KK=JPTE TK Könyvtára, MK=Baranya Megyei Könyvtár.

Egyéb rövidítések: ItK=Irodalomtörténeti Közlemények, It=Irodalomtörténet, RMKT=Régi Magyar Költők Tára, 16. századi sorozat, RMKT 17/x.=Régi Magyar Költők Tára, 17. századi sorozat, x. kötet, RMDE=Régi Magyar Drámai Emlékek (EK, KK - Olvasóterem), Szöveggyűjtemény=Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból 1-2. Szerk Barta János és Klaniczay Tibor. Bp. 1968. MKI=A magyar középkor irodalma. Szerk. V. Kovács Sándor. Bp. 1984. JPM=Janus Pannonius - magyarországi humanisták. Szerk. Klaniczay Tibor. Bp. 1982. MG=Magyar gondolkodók. 17. század. Szerk. Tarnócz Márton. Bp. 1979. ME=Magyar emlékirók. 16-18. század. Szerk. Bitskey István. Bp. 1982. HT=Humanista történetírók. Szerk. Kulcsár Péter. Bp. 1977. BB= Balassi Bálint és a 16. század költői. Szerk. Varjas Béla. Bp. 1982. RMV=A régi magyar vers. Szerk. Komlovszki Tibor. Bp. 1979. ifj. Horváth, 1954.=Ifj. Horváth János: Árpád-kori latinnyelvű irodalmunk stílusproblémái. Bp. 1954. Gerézdi, 1968=Gerézdi Rabán: A magyar világi líra kezdetei. Bp. 1962. Gerézdi, 1968.=Gerézdi Rabán: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968.

SEGÉDKÖNYVEK:

A magyar irodalom története 1-2. Szerk. Klaniczay Tibor. Bp. 1964. (Az 1. kötet teljesen, a 2. kötet Bethlen Miklóssal bezárólag.)

Új magyar irodalmi lexikon. Főszerk. Péter László. Bp. 1994.

Világirodalmi lexikon. Főszerk. Király István. Bp. 1970-1995.

Katolikus lexikon. Szerk. Bangha Béla. Bp. 1931-33.

Zoványi Jenő: Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon. Bp. 1977.

Zoványi Jenő: A reformáció Magyarországon 1565-ig. Bp. 1921. (Névmutatója a következő kötetben.)

Zoványi Jenő: A magyarországi protestantizmus 1565-től 1600-ig. Bp. 1977.

A magyar irodalomtörténet bibliográfiája. 1. 1772-ig. Szerk. Stoll Béla - Varga Imre - V. Kovács Sándor. Bp. 1972.

MŰVEK ÉS SZAKIRODALOM (A BEOSZTÁS EGYBEN TÉTELEKET IS JELÖL):

ifj. Horváth, 1954. Első három fejezet.

Horváth Iván: Történeti rétegek a XVI. századi magyar metrumkincsben. In: ItK 1989. 193-205.

1. Középkori történetírás

P. mester: A magyarok története. In: MKI. ifj. Horváth, 1954.

Rogierius mester Siralmas Éneke. In: A tatárjárás emlékezete. Szerk. Katona Tamás. Bp. 1981. ill. 1987. ifj. Horváth, 1954.

Kézai Simon: A magyarok viselt dolgai. In: MKI. ifj. Horváth, 1954.

Képes Krónika Szent Lászlóról szóló fejezetei In: MKI. 86-141. fejezet Négyesy László: Árpád-kori compositio. In: Budapesti Szemle CLIV. kötet 1913. (EK, KK)

Küküllői János és a Névtelen Minorita krónikája. Bev. Trencsényi-Waldapfel Imre. Bp. 1960.

Thuróczy János: A magyarok krónikája. Bp. 1986. (hasonmás és kísézőkötet) Engel Pál kísézőtanulmánya, Feger és Thuróczy előszavai, a történet Kis Károlytól végig.

Szerémi György: Magyarország romlásáról. Erdélyi László ford. átdolg. Juhász László. Bp. 1961. A 28. fejezetig.

2. Latin nyelvű egyházi irodalom: versek, prédikációk, legendák

Árpád-kori legendák és intelmek. Szerk. Érszegi Géza. Bp. 1983. vagy más kiadás. (nem kötelező: Boldog Ilona legendája.) ifj. Horváth, 1954. vonatkozó fejezetei.

MKI: Latin nyelvű irodalom - Költészet fejezet.

Temesvári Pelbárt válogatott írásai. Bp. 1982. Szerk. V. Kovács Sándor. A kísézőtanulmányon kívül három részlet.

Temesvári Pelbárt: Előljáró beszéd a Stellariumhoz. In: Szöveggyűjtemény.

Laskai Osvát művei. In: MKI.

3. A legkorábbi magyar nyelvemlékek; a bibliafordítás első kísérletei

Halotti Beszéd. In: Jakubovich Emil - Pais Dezső: Ómagyar olvasókönyv. Pécs 1929. (innen ismerendő még: Gyulafehérvári Glosszák, Königsbergi Töredék.). Horváth János: A magyar irodalmi műveltség kezdetei. Bp. 1944. vonatkozó része.

Ómagyar Mária-siralom. In: "Világ világa, virágnak virága." Kiad. Vizkelety András. Bp. 1986.

Jókai-kódex. In: Szgy, MKI. [Koltay-]Kastner Jenő: A Jókai-kódex és az obszerváns kódexirodalom. In: EPhK 1932. 203-11. 1933. 58-66.

Az ún. Huszita Biblia. In: Szgy A Müncheneri-kódex négy evangéliuma. Kiad. Décsy Gyula - Szabó T. Ádám. Bp. 1985.

Előszó. Szabó Flóris: Huszita-e a huszita biblia? In: ItK 1989. 118-26.

4. A 15-16. századi kolostori irodalom intézménye, műfajai

Magyar nyelvű irodalom - Imák és elmélkedések, Legendák és példák, Istenes élet regulái. In: MKI. A verembe esett ember, In: Szöveggyűjtemény. Horváth János: A magyar irodalmi műveltség kezdetei. II. könyv. Mályusz Elemér: Egyházi társadalom a középkori Magyarországon. Bp. 1971. (300/utolsó bekezdés - 304.) Tarnai Andor: "A magyar nyelvet írni kezdik." Bp. II/C/3. A magyar kritika évszázadai. 1. Rendszerek. Szerk. Csetri Lajos - Tarnai Andor. Bp. 1981. (24-37.) Kurcz Ágnes: Vásárhelyi András Mária-éneke. In: RMV

Három körösztyén leány. In: RMDE (KK, EK - Olvasóterem).

A néma barát megszólal. Kiad. Madas Edit. Bp. 1985.

Prológus, Prohemium libri, Szíz Szent Elek konfesszor, Csodálatos példa az úrfiúról, aki a paradicsomban járt, Remete szíz Szent Pál ösünknek kihozásáról.

5. A magyar világi irodalom kezdetei; 16. és 17. századi virágénekek, szerelmi és lakodalmos énekek

Gerézdi Rabán: Középkori hazai értelmiségünk. A "deákok". In: Gerézdi, 1962. Vekerdi József: Szent László-ének. In: RMV

Szabatkai Mihály: Cantio Petri Berizlo. In: Gerézdi, 1962. Apáti Ferenc: Cantilena. Uo.

Néhai való jó Mátyás király. Uo.

Imre Samu: A Szabács Viadala. Bp. 1958. I., VIII-IX. fejezetek, valamint a V. fejezetből a **törlét** szó magyarázata.

Csáti Demeter: Pannonia megvételéről. In: RMKT I. (Szilády Áron, szerk.). Pótlás: RMKT II. Imre Lajos: A Pannonia megvételéről szóló ének. In: Figyelő 1880. IX. 214-235.

Gerézdi Rabán: A virágének. In: Gerézdi, 1962. RMKT 17/3. a VIRAGH ENEC című vers és jegyzete. Horváth Iván: Balassi költészete történeti poétikai megközelítésben. Bp. 1982. IV.1.3.-IV.2.1.

Tar Benedek: Házasságrul való dicséret. RMKT II. Házások énekei. RMKT IV. Adhortatio mulierum [Asszonyok intése] Uo.

Az RMKT 17/3.-ból: Fekete szemu; En nem bantom; Megcsal az Cupido; Sebes tenger habja; Az rigónak ő szólása;

Az szemeid két gyémántnál; Lölköm Kata; Jövel az táncban; Lakjatok vígan; Rósa - Viola. Miskolczi Csulyak

István: Jocosarium RMKT 17/2. Stoll Béla: Közösségi költészet - népköltészet. In: ItK 1958. 170-6. Szentsei György daloskönyve 1-2. [hasonmás és kísérvökötet] Kiad. Varga Imre. Bp. 1977.

Énekek éneke. Szerk. Komoróczy Géza. Bp. 1970.

6. Janus Pannonius - epigrammák

7. Janus Pannonius - elégiák

8. Janus Pannonius - hosszabb költemények, levelek, beszédek

JPM-ben található művek és Iani Pannonii opera omnia - Janus Pannonius összes munkái. Szerk. V. Kovács Sándor. Bp. 1987. 113., 242-258.sz. versek. Huszti József: Janus Pannonius. Pécs 1931. II., IV-IX., XV-XVII., XX. fejezetek.

9. Taurinus; Nagyszombati

Stephanus Taurinus: Stauromachia, avagy a keresztesek paraszti háborúja. In: JPM. V. Kovács Sándor: A Dózsa-háború humanista eposza. In: ItK 1959. 451- 73.

Nagyszombati Márton: Magyarország főuraihoz. In: JPM. Gerézdi Rabán: A "régí dicsőség" Jagelló-kori énekese. (Nagyszombati Márton). In: Gerézdi, 1968. 275-309. és ItK 1958. 119-138. ("Nagyszombati Márton" címen).

10. 16. századi humanista jog és történetírás Mohács előtt

Werbőczy István: A Tripartitum előszava. In: Szöveggyűjtemény.

Galeotto Marzio: Könyve Mátyás király kiváló, bölcs, tréfás mondásairól és tetteiről. In: HT.

Antonio Bonfini: Magyar történet. In: HT és Szöveggyűjtemény Zsámboky János: II. Miksa császárhoz. In: HT.

11. 16. századi humanista történet- és emlékiratírás Mohács után

Brodarics István: Igaz történet. In: HT.

Verancsics Antal: Emlékirat Fráter György életéről. In: HT.

Istvánffy Miklós: Magyar történet. In: HT.

Forgách Ferenc: Emlékirat Magyarország állapotáról. In: HT.

Háportoni Forró Pál: Quintus Curtiusnak...históriája. Bp. 1988. Kiad. Monok István. Előszó (Az kegyes olvasónak...).

Baranyai Decsi János: A kegyes olvasónak, az Adagiumok ajánlásaként. In: JPM. Az Caius Crispus Sallustiusnak két históriája. Kiad. Varjas Béla, kísérőtanulmány: Kurecz Ágnes. Előszó (Az olvasónak...).

Mindszenti Gábor: Diáriuma öreg János király haláláról. In: ME. Kulcsár Péter: Mindszenti Gábor: Diáriuma öreg János király haláláról. In: It 1978. 516-21.

12. 16. századi humanista beszédek, levelek, dialógusok, ajánlások, előszavak

Vitéz János levelei és politikai beszédei. Kiad: Boronkai Iván, jegyz. Bellus Ibolya. Bp. 1987. Bevezetés, Ivanich Pál előszava, Vitéz János válaszai.

Kovacsóczy Farkas: Dialógus Erdély igazgatásáról. In: JPM. Köpeczi Béla: A magyar politikai irodalom kezdeteihez (K.F. Dialógusáról). In: ItK 1970. 577-87.

Zsámboky János: Három dialógus a cicerói imitációról. In: JPM. Előszó Janus Pannonius verseihez. In: Szgy Téglásy Imre: A nyelv- és irodalomelmélet kezdetei Magyarországon. Bp. 1985. 4, 5. fejezetek vonatkozó részei.

Dudith András: Pseudo-Themistios levele Valens császárhoz a vallások ügyében. In: JPM.

Oláh Miklós: Episztolái Erasmushoz. In: JPM. Schleicher Pál: O. M. és Erasmus.

13. Magyar erasmisták

Komjáthy Benedek: Az Szent Pál levelei magyar nyelven - ajánlás Perényi Gábornénak. In: Szgy Gerézdi Rabán: Az erasmista K. B. In: Gerézdi, 1968.

Esopus fabulái Pesti Gábor szerint. Kiad. Ács Pál. Bp. 1980.

Sylvester János: Az magyar népnek,... Az olyan igékről való tanúság,... In: Szöveggyűjtemény. Levelei Nádasdy Tamáshoz. In: JPM. Horváth János: "Próféták által szolt rígen". In: Esszépanoráma I. Szerk. Kenyeres Zoltán. Bp. 1978.

Oláh Miklós: Episztolái Erasmushoz. In: JPM. Schleicher Pál: O. M. és Erasmus.

14. A magyar reformáció történetiszemlélete: krónikái, bibliai históriás énekei

Farkas András: Az zsidó és magyar nemzetről. RMKT II.

Batizi András: Meglőtt és megleendő dolgoknak...históriája. Uo.

Károlyi Gáspár: Két könyv; Ajánlás a vizsolyi Bibliához. In: Károlyi Gáspár, a gönci prédikátor. Kiad. Szabó András. Bp. 1984. utószó.

Székely István: Krónika ez világnak jeles dolgairól. Kiad. és kísérőtanulmány: Gerézdi Rabán. Bp. 1960. Ajánlás; Corrector pio lectori [A korrektor a kegyes olvasóhoz] c. ajánló vers; az utána következő időbeosztás; a krónika 1458-tól a végéig.

15. A magyar reformáció énekköltészete

Batizi András egyéb művei. RMKT II.

Szkhárosi Horváth András művei. Uo.

Sztárai Mihály művei. Uo.

Keserves szívvel (Jeremiás próféta könyörgéséből) RMKT VI.

Tekénts reánk immár nagy Úristen (Magyarország siralma). Uo.

Szegedi Kis István: A magyaroknak siralmas éneke. Uo.

Luther 46. zsoltára (Erős várunk nekünk az Úristen) In: BB.

Bogáti Fazakas Miklós: Psalterium. Bp. 1979. Kiad. Gilicze Gábor - Szabó Géza. 5 választott zsoltár.

Péczely László: Kecskeméti Vég Mihály: LV. Psalmus. In: RMV

Dóci Ilona: Dicsérlek tégedet. RMKT VIII.

16. A magyar reformáció drámái

Sztárai Mihály: Papok házassága, Az igaz papságnak tiköre. RMDE. Debreceni disputa. Uo. Comedia Balassi Menyhárt árultatásáról. Uo. Bornemisza Péter: Tragoedia magyar nyelven az Sophocles Electrájából. Uo. [Szophoklész Electrájával összevetve.] Pirnát Antal: A magyar reneszánsz dráma poétikája. In: ItK 1969. 527-55.

17. Heltai Gáspár:

Heltai Gáspár: A részegségnek és tobzódásnak veszedelmes voltáról. Száz fabula. Ponciánus históriája. Krónika (innen csak az előszó). In: Heltai Gáspár és Bornemisza Péter művei. Szerk. Nemeskürty István. Bp. 1980.

18. Bornemisza Péter:

Bornemisza Péter: versek, Ördögi kísértetekről, In: Heltai Gáspár és Bornemisza Péter művei. Bornemisza Péter:

Ördögi kísértetekről...Kiad. Eckhardt Sándor. Bp. 1955. uszó és jegyz, vállalkozóknak a szöveg is innen.
Nemeskürty István: Bornemisza Péter: Cantio Optima. In: RMV
Tragoedia magyar nyelven az Sophocles Electrájából. RMDE [Szophoklész Életrájával összevetve.]

19. Tinódi Sebestyén:

Tinódi Sebestyén: Ajánlás, Szegedi veszedelem, Dávid király, Judit asszony, Sokféle részögösről, Egri históriának summája, Kapitány György, Az udvarbírákról és kulcsárokról. In: Tinódi Sebestyén: Krónika. Kiad. Sugár István, bev. Szakály Ferenc. Bp. 1984. Pirnát Antal: Fabula és história. In: ItK 1984. 137-49. Zsigmond császár históriája (részlet)in: Szöveggyűjtemény:

20. Regényes históriák, szórakoztató verses históriák

Istvánfi Pál: Historia regis Volter [Volter király históriája]. RMKT II. Ráskai Gáspár: Egy szép história Vitéz Franciskóru...RMKT VI. Szilágyi Mihály és Hagymási László históriája. In: BB. Béla királyról és Bankó leányáról. RMKT VIII. Enyedi György: Gismunda és Gisquardus. RMKT VIII. Ilosvai Péter: Toldi Miklós históriája. RMKT IV. Eurialus és Lucretia históriája. In: BB. Szegedi Veres Gáspár: Titus és Gisippus. In: BB. Huszti Péter: Aeneis. Kiad: Gilicze Gáborné és Szabó Géza. Bp. 1979 [Vergilius Aeneisével összevetve.] Gersei Albert: Árgirus históriája. Kiad: Stoll Béla, bev. Nagy Péter. Bp. 1986.

21. A szóban élő (orális) kultúrák hagyományai

Csáti Demeter: Pannonia megvételéről. In: RMKT I. (Szilády Áron, szerk.). Pótlás: RMKT II. Imre Lajos: A Pannonia megvételéről szóló ének. In: Figyelő 1980. IX. 214-235. Rusztán császár históriája. In: BB. Arany János: Naiv eposzunk. [Prózai műveinek kiadásaiban] Varjas Béla: "Szép ének a gyulai vitézeokról"¹ In: RMV. Bolgár Ágnes: Magyar bájos imádságok a XV - XVI. századból. Bp.. 1934. (EK)

22. 16. és 17. századi "pajkos énekek"; szórakoztató próza

Pajkos énekek. Kiad. Stoll Béla. Bp. 1984. Pajkos ének, Szendrői hegedős ének, Hegedűs Márton éneke, az Moldovai Mihály deák éneke, Fenékkal felfordult..., Gondolkodván egyszer, Kegyes dolgot hallasz..., Megunt engem az én uram...; Madách Gáspár: Balassa János éneke, Bendő Panna...éneke; a kötet bibliográfiájából Eckhardt Sándor, Turóczi-Trostler József (1942), Gerézdi Rabán tanulmányai [utóbbit ld. még in: ItK 1965. 689-93.]. Salomon és Markalf. In: RMKT VIII. vagy Magyar elbeszélők. Bp. 1986.

23. Balassi Bálint - irodalomfelfogás, kötetkompozíció, fiktív önéletrajz; Balassi költői köre; a Balassi-hagyomány

24. Balassi Bálint - vallásos költészet

25. Balassi Bálint - világi költészet

26. Balassi Bálint - Szép magyar comoedia és az udvari színjátszás

Balassi Bálint összes művei. 1. Kiad. Eckhardt Sándor. Balassi kötetkompozíciója in: BB. Horváth Iván: Balassi költészete...Szörényi László: "Valahány török bejt..." In: ItK 1976. 706-13. Eckhardt Sándor: Balassi Bálint Szép magyar komédiája; Balassi Bálint irodalmi mintái; Balassi Bálint és Petrarca. In: Eckhardt Sándor: Balassi-tanulmányok. Szerk Komlowszki Tibor. Bp. 1972. Bán Imre: Balassi Bálint platonizmusa. In: Bán Imre: Eszmék és stílusok. Bp. 1976.

Horváth Iván: Telegdi Kata verses levele. In: RMV Széchy Tamás: Szeretőknek megtért kemenségéről. In: BB. Szigeti Csaba: Appendix Balassiana. In: ItK 1985. 657-87.

Szép magyar comoedia in: BB . Constantinus és Victoria, Gyöngyösi István: (?) Florentina. RMDE

27. Rimay János

Rimay János összes művei. Kiad. Eckhardt Sándor. Bp. 1955. vagy: Rimay János munkái. Kiad. Ács Pál. Budapest: Balassi, 1993. Pirnát Antal: Rimay János. In: A magyar irodalom története 2. Komlowszki Tibor: Rimay és a Balassi-hagyomány. In: ItK 1982. 589-600. Zemplényi Ferenc: Rimay és a kortárs európai költészet. Uo. 601-13. Szigeti Csaba: A Rimay-vershagyomány a XVII. században. Uo. 614-9. Ács Pál: Rimay János Udvari Embere. Uo. 623-31. Bartók István: A Rimaynak tulajdonított Owenus-fordítások. Uo. 632-7. Jankovics József: "Akadtam egy picturára..." Uo. 652-6. Havas László: Költői időszemlélet a későreneszánsz és a barokk határán. Uo. 667-77. Merényi Varga László: A manierista stílusműve Rimay levelében. Uo. 503-7. Imre Mihály: Egy rímtoposz története (nép - szép - kép - ép...tép) In: ItK 1984. 399-426.

28. Magyar manieristák

Prágai András: Fejedelmeknek serkentő órája.¹ In: MG. Sebes agynak késő sisak. In: RMKT 17/8. Bán Imre: Fejedelmeknek serkentő órája. In: It 1958. 360-73. vagy uő: Eszmék és stílusok. 140-56. Komlowszki Tibor: Egy manierista "Theatrum Europaeum" és szerzője. ItK 1966. 85-105.

Ecsedi Báthory István meditációi. Kiad. Erdei Klára és Keveházi Katalin. Bp. - Szeged 1984. A. Erdei Klára: Modellfejlődés Ecsedi Báthory István prózájában. ItK 1982. 620-6.

Darholcz Kristóf: Novissima tuba. Kiad. Jankovics József. Bp. 1987.

29. 17. századi katonai és politikai költészet

Homonnay István vitézi éneke és könyörgése. In: RMKT 17/1. Sárközi Máté: Cantio de militibus. Uo. Debreczeni S. János: Militaris congratulatio [Katonai szerencsekívánat] Petki János: Az Virtusnak és Voluptasnak... Wathay Ferenc: Áldott fülemile. Ács Pál: Wathay Ferenc: Áldott fülemile. In: ItK 1979. 173-86. Ismeretlen szerző: Rákóczi-eposz. Kiad. Keserü Gizella és Szigeti Csaba. Bp. 1988.

30. Késő-humanista protestáns énekköltészet, hitvitázó és tudományos irodalom, művelődés

Thordai János: LV. CXXIV. psalmus. In: RMKT 17/4.

Szenci Molnár Albert művei in: MG, RMKT 17/6. Ajánlás, előszó, 15, választható zsoltár. Vásárhelyi Judit: Eszmei áramlatok és politika Szenci Molnár Albert életművében. . Bp. 1985. 7-16. 26-83. 109-28. Horváth Iván: Balassi költészete...IV.1.1.

Magyari István: Az országokban való sok romlásnak okairól. In: Szöveggyűjtemény.

Apáczai Csere János: A Magyar Enciklopédia előszava. In: MG.

31. 17. századi történet- emlékirat- és útleírás

Szepsi Csombor Márton: Europica varietas. Kiad. Kulcsár Péter, előszó: Kovács Sándor Iván. Bp. 1979.

Kornis Gáspár: Erdély és maga családja veszedelméről. In: ME

Tótfalusi Kis Miklós Mentsége. Uo.

¹ Kihagyható sajnós: csak két szövegrészletet közöl.

Kocsi Csergő Bálint: Kősziklán épült ház ostroma. In: A magyarországi gályarab prédikátorok emlékezete. Szerk. Makkai László. Bp. 1976.

32. Pázmány Péter

Pázmány Péter: Felelet Magyarai Istvánnak; Kempis Tamás-fordítás; Öt szép levél; Prédikációk - válogatás: A Keresztyén Olvasókhöz; Négy dologrúl tudósítatnak az olvasók; Az utolsó ítéletnek rettenetességéről; Mely üdvösséges a magunk ismérése; A fiaknak istenes neveléséről; A részegségnek veszedelmes undokságáról; A keresztyén urak és szolgák tisztiról és az alacsonyrendű emberek szentségéről; A Krisztus Hajója, az Igaz Eklézsia, győzhetetlen; A buja fajtalanságnak veszedelmességéről; A fősvénység gonoszságáról; Az ördögi kísértetekről; A nyelvnek vétkeiről; Az halálról; Mint kell a keresztyén leányt nevelni; A keresztyén vitézek kötelességéről. In: Pázmány Péter munkái. Kiad. Tarnóc Márton. Bp. 1984. Bitskey István: Humanista erudíció és barokk világkép. Pázmány Péter prédikációi. Bp. 1979.

33. Barokk egyházi vers, próza és dráma

Nyéki Vörös Mátyás: Tintinnabulum, Siralom az halandóságról, Aeternitas. In: RMKT 17/2.

Veresmarti Mihály: Megtérése históriája. In: ME

Comico-tragoedia. in: MD

34. Zrínyi Miklós - lírája; a Syrena-kötet kompozíciója

35. Zrínyi Miklós - a Szigeti veszedelem

36. Zrínyi Miklós - értekező művek, publicisztika, levelek

Gróf Zrínyi Miklós művei 1. Kiad. Négyesy László Bp. 1914. Zrínyi Miklós prózai művei. Négyesy László hagyatékából kiad. Kovács Sándor Iván és a Zrínyi-szeminárium. Bp. 1985. Adria tengernek Syrenaia Groff Zrínyi Miklós Bécs 1651. hasonmás Bp. 1980. [a kötetkompozíció vizsgálatához]. Arany János: Zrínyi és Tasso. [A.J. prózai műveinek kiadásaiban.] Klaniczay Tibor: Zrínyi Miklós. 1964. 318-774. [a prózai művekhez]. "Mint Hektor Trójának" (Zrínyi Miklós epigrammái). Kiad. Kovács Sándor Iván. Kovács Sándor Iván: A lírikus Zrínyi. Bp. 1985. I-II. V-VIII. X. fejezetek.

37. Gyöngyösi István

Márssal társalkodó Murányi Venus. In: Gyöngyösi István összes költeményei. I-IV. Kiad. Badics Ferenc. I. köt. Bp. 1914 117-249. Kemény János emlékezete. In: II. köt. Bp. 1921. 5-205. Kibédi Varga Áron: Retorika, poétika, műfajok (Gyöngyösi István költői világa). In: It 1983. 545-91.

38. Erdélyi önéletírók

Kemény János és Bethlen Miklós művei. Kiad. V Windisch Éva. Bp. 1980. A két szerző önéletírása. Bethlen Miklós levelei. 1-2. Kiad. Jankovics József. Bp. 1987. Jankovics József bevezetése. Gyenis Vilmos: Emlékirat és anekdota. ItK 1970. 305-21. különösen a 305-310.

A lista összeállításában segítettek: Bocsor Péter, Cserhádi Eszter, Heindl Vera, Lomb Éva, Major Livia, Mrázik Júlia, Ruppert Annamária, Schmidt Éva, Tóth Mária, Váradi Adél, Zsebe Márta, a JPTE TK I. éves hallgatói az 1988-89-es tanévben.

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK VILÁGIRODALOMBÓL

A lista több címszavánál adtunk meg olyan régi magyar irodalmi műveket, amelyekkel az adott világirodalmi munkát, vagy annak adott részletét össze kell vetni. Az összevetendő művek akkor is kötelező, a vizsgán kérdezhető irodalomnak számítanak, ha a régi magyar irodalmi listán nem találhatók meg. I. SEGÉDKÖNYVEK:

Kerényi Károly: Görög mitológia. Bp.: Gondolat, 1977.

Világirodalmi lexikon. Főszerk. Király István. Bp. 1970-1993. [A továbbiakban rövidítve: VL.]

Ezeket a könyveket, illetve vonatkozó címszavaikat terminológiai, kronológiai s egyéb adatok végett érdemes segítségül hívni. Értékeléseik, elemző részeik szűkösek, néha elavultak. Mindenképpen ismerni kell belőlük a listában szereplő szerzőkre, terminusokra vonatkozó címszavak tartalmát. Ezenkívül eredményesen használhatók akkor is, ha a mű vagy a szakirodalom olvasása közben ismeretlen szereplő (pl. egy mitológiai figura) vagy ismeretlen (pl. verstani) terminus kerül elő.

II. TÖBB MŰ FORRÁSAI:

Ritoók Zsigmond - Sarkady János - Szilágyi János György: A görög kultúra aranykora. 2. átdolgozott kiadás. Bp.: Gondolat, 1984. [A továbbiakban rövidítve: GK.]

Görög költők antológiája. Vál. Falus Róbert és Szepessy Tibor; szerk. uszó Szepessy Tibor; jegyz. H. Bánk Judit. Bp.: Európa, 1982. [A továbbiakban rövidítve: GKA.]

III. SZÓTÁRAK:

Az ókori művekről szóló szakirodalomban elég sok a latin ill. görög idézet, terminus. Az idézetek fordítását - ha nincs mellettük megjelölve a szöveghely, vagy ha az idézett szerzőnek nincs magyar kiadása - nem kívánhatjuk meg. A terminusokat, alanyesetben idézett szókapcsolatokat, etc. viszont meg lehet találni a következő szótárakban:

Finály Henrik: A latin nyelv szótára. Bp.: Franklin, 1881. (reprint: Bp: Zeneműkiadó, 1991.) Györkösy Alajos, Kapitánffy István, Tegye Imre: Ógörög-magyar nagyszótár. Bp.: Akadémiai, 1990.

IV. ÖSSZEFOGLALÓ SZAKIRODALMAK:

Ezek ismeretét a római irodalom valamennyi érintett tételénél elvárjuk:

Adamik Tamás: A római irodalom az archaikus korban. Pécs: Seneca, 1993.

Adamik Tamás: A római irodalom az aranykorban. Pécs: Seneca, 1994.

V. KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Tagolásuk egyben a vizsgára megadott tételeket is mutatja. A tagolás nem korszakokat, hanem - néha az egyforma terjedelem miatt kialakított - műcsoportokat ad meg. Egy tételen belül ezért nem mindig van irányzatok, műfajok, etc. szerinti koherencia.

1. Homérosz és Hésziodosz; görög történetírók

Homérosz és a homéroszi költészet: Íliász; Odüsszeia. Használható bármelyik, Devecseri Gábor fordítását tartalmazó kiadás. Szakirodalom: Moses I. Finley: Odüsszeusz világa. Ford. Fridli Judit. Bp.: Európa, 1985. Előszó, 1-2. 4-5. fejezet, I. Függelék. Ritoók Zsigmond: A görög énekmondók. Bp.: Akadémiai, 1973. 1. fejezet. Nietzsche, Friedrich: Homéroszi versengés. In: Uő: Ifjúkori görög tárgyú írások. Bp.: Európa, 1988. Himnusz Hermészhez. In: Homérosz: Íliász; Odüsszeia; Homéroszi költemények. Ford. Devecseri Gábor. Bp.: Magyar Helikon, 1974. 826-842.

Hésziodosz: Istenek születése. 1-232. 404-880. Munkák és napok. 1-341. In: Hésziodosz: Istenek születése - Munkák és napok. Ford. uszó Trencsényi-Waldapfel Imre. Bp.: Magyar Helikon, 1974. Szakirodalom: utószó és GKA

Hérodotosz: A görög-perzsa háború. 1,8-13. 1,29-45. 7,12-21. In: Uő: A görög-perzsa háború. Bp.: Európa, 1989.

Thuküdidész: A peloponnészoszi háború. 2,48-54. 5,84-114. In: Uő: A peloponnészoszi háború. Bp.: Európa, 1985.

2. Görög líra

Mimnermosz: Szerelem nélkül; Úgy, mint fán a levél... In: GKA 59. Szakirodalom: VL

Szémónidész: Élvezd az életet! Az asszonyok. In: GKA 92. 93-97.

Hippónax: Koldus-fohász Hermészhez. Fordított hálaima Hermészhez. In: GKA 99. Szakirodalom: VL.

Szapphó: frg. 1. (Tarka trónodról, ravasz istenasszony) In: Szapphó fennmaradt versei és töredékei görögül és magyarul. Kiad. uszó jegyz. Németh György. Szakirodalom: Ritoók Zsigmond: Sapphó Aphrodité-himnusza: hagyomány és újítás. Antik Tanulmányok 26 (1979) 267-271.

Alkman: Leánykar Artemisz Orthia ünnepére. In: GKA 141-143. Szakirodalom: VL.
Bakkhülidész: A szürakuszai Hierónhoz (versenyparipával nyert diadalára) In: GKA 207-213. Szakirodalom: VL.
Alkaios: Az állam hajója... Esőt zudít le Zeusz ege ránk... (utóbbi lehetséges mintája Horatius Thaliarchushoz szóló ódájának). In: GKA 127-8. 131. Szakirodalom: VL.
Anakreón: Engem a szerelem... Szerenád... Gyülölöm... Töredék a halálról
Arkhilokhosz: Mikor eldobta pajzsát; Neobulé; Szerelmi alku; Egy fonnyadozó szépségre; Lükambész; Az istenek önkényéről. In: GKA. 82-91. Szakirodalom: GK. 92-94.
Pindaros: 1. olympiai óda: A szürakuszai Hierónhoz (a versenylovaglás győzteséhez). In.: GKA. 217-222. Szakirodalom: GK 276-279.
Kallimakhosz: A Telkhiszek ellen. In: GKA 431-432. Szakirodalom: VL.
Theokritos: Aratóünnep. In: GKA 455-460. Szakirodalom: Dézsi.

4. Görög dráma

Általános szakirodalom: GK. 279-283.
Aiszkhülosz: A leláncolt Prométheusz. Oreszteia. In: Aiszkhülosz drámái. Uszó Szepessy Tibor. Jegyz. Ritoók Zsigmond, Devecseri Gábor. Bp.: Magyar Helikon, 1971. vagy Bp.: Európa, 1985. Szakirodalom: az utószó.
Szophoklész: Oidipusz király; Kolónoszban; Antigoné; Philoktétész; Élektra (utóbbi Bornemisza Péter Electrájával összevetve). Szakirodalom: Szabó Árpád: Szophoklész tragédiái. Bp.: Gondolat, 1985. Előszó és a vonatkozó drámákra vonatkozó fejezetek.
Euripidész: Médeia; Hippolütosz. Iphigeneia Auliszban. In: Euripidész összes drámái. Uszó Ritoók Zsigmond. Bp.: Európa, 1984. Szakirodalom: az utószó.
Arisztophanész: A békák; A madarak; Lüsizisztraté. In: Arisztophanész vígjátékai. Ford. Arany János, uszó Kövendi Dénes. Bp.: Magyar Helikon, 1968. Szakirodalom: Kövendi Dénes utószava.

5. Platón, Arisztotelész, Epiktétosz

Arisztotelész: Poétika. ford. Sarkady János. Bp.: Magyar Helikon, 1974. vagy Bp.: Kossuth, 1992. Szakirodalom: Georg Wilhelm Friedrich Hegel előadása Arisztotelészről (az 1992. kiadásban). Rétorika. Ford: Adamik Tamás. Bp.: Gondolat, 1982. Szakirodalom: Adamik Tamás utószava.
Platón: Lakoma; Phaidrosz. Kritón. Szókratész védőbeszéde. In: Platón összes művei. I-III. gond. Falus Róbert. jegyz. Falus Róbert, Szabó Árpád, Steiger Kornél, Németh György. Bp.: Európa, 1984. Szakirodalom: a kiadás vonatkozó jegyzetei.
Epiktétosz: Kézikönyvecske. Ford. Sárosi Gyula, uszó Steiger Kornél. Bp.: Európa, 1978. Szakirodalom: az utószó.

6. Plutarkhosz, Lukianosz, Héliodórosz

Plutarkhosz: Párhuzamos életrajzok. Szemelvények: Alexandrosz - Julius Caesar; Démoszthenész - Cicero; Pelopidasz - Marcellus (összevetendő ezzel Janus Pannonius: Dicsőítő ének a velencei Marcellusra). In: Plutarkhosz: Párhuzamos életrajzok. I-II. ford. jegyz. Máthé Elek, uszó Borzsák István.
Lukianosz: Az álom; Akit ketten vádolnak; A borostyánkőről és a hattyúkról (összevetve Janus Pannonius: A nyárfák nem teremnek borostyánkővet c. versével); Istenek gyűlése; Az eunuch. In: Lukianosz összes művei. I-II. Bp.: Magyar Helikon, 1974. Szakirodalom: Szilágyi János György utószava.
Héliodórosz: Aithiopika (Sorsüldözött szerelmese). Bármely, Szepessy Tibor fordítását tartalmazó kiadás. Szakirodalom: Bahtyin, Mihail: A tér és az idő a regényben. In: Uó: A szó esztétikája. Bp.: Gondolat, 1976. 257-302.

7. Plautus, Terentius

Titus Maccius Plautus: A hetvenkedő katona; A bögre; A foglyok; (utóbbi Bartholomaeus Frankfordinus Gryllusával összevetve.) In: Titus Maccius Plautus vígjátékai. I-II. Ford. Devecseri Gábor, uszó Szilágyi János György. Bp.: Magyar Helikon, 1978. Szakirodalom: az utószó és Dér Katalin: Plautus világa Bp.: Európa, 1989. a kötelező komédiákra vonatkozó részei.
Publius Terentius Afér: Az élődi. In: Publius Terentius Afér: Phormio - Az élődi. Latinul és magyarul. Ford. jegyz. kísérő tan. Maróti Egon; bev. Trencsényi-Waldapfel Imre. Bp.: Akadémiai, 1961. Szakirodalom: a bevezetés és a kísérőtanulmány.

8. Catullus, Tibullus, Propertius

Caius Valerius Catullus: 2. Kismadár, szemefénye kedvesemnek 3. Sírjatok Venusok, ti is, Cupidók 4. E kis hajó, mely itt pihen, barátaim 5. Élünk, Lesbia, és szeressük egymást 7. Kérded, Lesbia, csókot adni hányszor 8. Szegény Catullus, épp elég az őrzöngés 16. Majd szátokba s a seggetekbe fúrom 43. Üdvözlégy, te leány, te nem kis orrú 46. Eljött már a tavasz meleg szelével (összevetve Janus Pannonius: Búcsú Váradtól c. versével); 48. Mézédés szemedet, Juventius, ha 50. Tegnap, Licinius, pihelve, játszva 61. Ó, ki fönt Helicon hegyén 64. Pelion-ormi fenyők, ős törzsek, mondja a monda 85. Gyűlölök és szeretek. 90. Ambrosziánál jobb mézédés csókot oroztam In: Uő: Versei. Bp.: Európa, 1978. In: Catullus versei. Ford. többen. Budapest: Európa, 1978. vagy: Catullus minden verse. Ford. Devecseri Gábor. Budapest: Móra, 1993. Szakirodalom: Catullus versei - Catulli Veronensis Liber. Gond. bev. jegyz. Adamik Tamás. Bp.: Tankönyvkiadó, 1971. vagy 1987. (Auctores Latini XV.) Bevezetés (kivéve a kézirati hagyományról szóló részt), valamint a fenti versek bevezető sorai. Horváth István Károly: Catulli Veronensis Liber. Antik Tanulmányok (1965) 285-292 (az Egyetemi Könyvtár olvasótermében).

Albius Tibullus: 1,3. Nélkülem indultok, ... 1,10. Jaj, ki kovácsolt kardot... In: Tibullus és Propertius összes költeményei. Jegyz. uszó Szepessy Tibor. Bp.: Magyar Helikon, 1976. Szakirodalom: az utószó.

Sextus Propertius: 2,12. Aki először gyermeknek... (Összevetve Balassi Bálint 46., az Dobó Jakab éneke ellen szerzett énekével). 3,3. Úgy tűnt, fekszem a lány Helicon... Uo. Szakirodalom: ld. az előző szerzőt.

9. Vergilius

Publius Vergilius Maro: Eclogák. In: Pásztori magyar Vergilius. Publius Vergilius Maro eclogáinak teljes szövege Baróti Szabó Dávid, Devecseri Gábor, Fazekas Mihály, Keszi Imre, Radnóti Miklós, Rájnis József, Révai Miklós, Trencsényi-Waldapfel Imre, Vas István és Vietórisz József fordításaival. Összeállította és a kísérő tanulmányt írta: Trencsényi-Waldapfel Imre. Bp.: Officina, 1938. Szakirodalom: a kísérőtanulmány, valamint Vergilius Eklogái - Vergilii Eclogae. Gond. bev. jegyz. Havas László. Bp.: Tankönyvkiadó, 1971. 1987. A kötet és az egyes eclogák bevezetései. Georgica: IV. ének. In: Publius Vergilius Maro: Összes művei. Ford. Lakatos István. Appendix Vergiliana. Ford: Szabó Kálmán. Bp.: Magyar Helikon, 1967. Szakirodalom: Vergilius: Georgica. Gond. bev. jegyz. Maróti Egon. Bp.: Tankönyvkiadó, 1983. Bevezetés. Aeneis. Ford. bev. Kartal Zsuzsa, jegyz. uszó Szörényi László, tart. kivonat Majtényi Zoltán. Bp. Kozmosz, 1987. Szakirodalom: az utószó.

10. Cicero, Horatius

Marcus Tullius Cicero: A szónok; Archias, a költő védelmében. In: Cicero válogatott művei. Vál. uszó Havas László. Bp.: Európa, 1974. és 1987. Szakirodalom: az utószó.

Quintus Horatius Flaccus: Ódák 1,9. Thaliarchushoz 2,10. Licinius Murenához 3,1. A mértékletesség dicsérete 3,30. Melpomenéhez 4,9. Lolliushoz (ez egyben adalék Szent István kisebb legendájának előszavához). Epódoszok 16. A római néphez; Szatírák 1,1. Episztolák könyve 2,3. Ars poetica. In: Quinti Horati Flacci Opera Omnia - Quintus Horatius Flaccus összes versei. Bp.: Corvina, 1961. Szakirodalom: az előszó, valamint Horatius: Ódák és epódoszok. Bp.: Tankönyvkiadó, 1975. Horatius: Szatírák. Bp.: Tankönyvkiadó, 1972. Horatius: Epistulae (Levelek). Bp.: Tankönyvkiadó, 1969. (Auctores Latini XVIII. XVI. X. kötetek.) Mindhárom kötetet gond. bev. jegyz. Borzsák István. A kötetek, valamint a megadott versek előszavai.

11. Ovidius

Publius Ovidius Naso: Szerelmek: 1,1. Vészes fegyverit zajt... 1,9. Harcos mind, ki szeret... 2,4. Nem szándékom a rossz... 3,11. Bűneidet hosszán... In: P. Ovidii Nasonis Amores - P. Ovidius Naso Szerelmei. Ford. Karinthy Gábor. uszó jegyz. Szilágyi János György. Bp.: Officina, 1943.

A szerelem művészete - A szerelem orvosságai. Ford. Bede Anna és Szatmári Lajos, rajz. Picasso, Pablo. Bp.: Európa/Helikon, 1982. Hősnők levelei: Phyllis levele Demophoonnak (kapcsolható Janus Pannonius mandulafa-epigrammájához); Dido levele Aeneasnak (összevetve Vergilius Aeneas-ábrázolásával). In: Hősnők levelei. Ford. uszó, jegyz. Muraközy Gyula. Bp.: Helikon, 1985. Átváltozások. Ford. Devecseri Gábor, uszó Szilágyi János György. Szakirodalom: a kötetek utószavai és Szilágyi János György: Arachné. In: Uő: Paradigmák. Tanulmányok antik irodalomról és mitológiáról. Bp.: Magvető, 1982. (Ugyanebben a kötetben megtalálhatók a Plautushoz, Ovidiushoz, Lukianoszhoz írott, a listában szereplő utószavak is.)

12. Petronius, Apuleius

Titus Petronius Arbitr: Satyricon. Ford. Horváth István Károly; uszó, jegyz. Szepessy Tibor. Bp.: Magyar Helikon, 1963. és Szeged: Szukits, 1994. Szakirodalom: az utószó.

Lucius Apuleius: Az aranyszamár. Ford. uszó Révay József. Bp.: Magyar Helikon, 1971. (Használhatók olyan más teljes kiadások is, amelyekben ez az utószó szerepel.) Szakirodalom: az utószó.

13. Persius, Iuvenalis, Martialis

Aulus Persius Flaccus: Prológus; Első szatíra. In: A. Persi Flacci Saturae - Aulus Persius Flaccus szatírái. Latinul és magyarul. Ford. jegyz. Muraközy Gyula. Bev. Horváth István Károly. Szakirodalom: a bevezetés.

Decimus Iunius Iuvenalis: 7. szatíra. In: D. Iuni Iuvenalis Saturae - Decimus Iunius Iuvenalis Szatírái. Latinul és magyarul. Ford. jegyz. Muraközy Gyula. Bev. Horváth István Károly. Bp.: Akadémiai, 1964. Szakirodalom: az előszó.

Marcus Valerius Martialis: Az utánzóról (378); Egy kritikushoz (379); Epigrammáiról (386); Száll az idő (388); A klasszikusok barátjának (393); Aki kétszer él (396); A kövér Lydia (397). In: Római költők antológiája. Vál. szerk. Szepessy Tibor, jegyz. Boronkai Iván. Szakirodalom: VL. és Adamik Tamás: Martialis és költészete. Bp.: Akadémiai, 1979. III. fejezet (Martialis ars poeticája.)

14. Seneca, Marcus Aurelius, Boëthius, Augustinus;

Lucius Annaeus Seneca: 88. levél. Ford. Kurcz Ágnes. In: Uó: Vigasztalások - Erkölcsi levelek. Ford. uszó jegyz. Révay József és Kurcz Ágnes. Bp.: Európa, 1980. Szakirodalom: az utószavak.

Marcus Aurelius: Elmélkedések. In: Marcus Aurelius elmélkedései. Ford. Huszti József, uszó Szilágyi János György. Bp.: Európa, 1983. (Az 1975-ös kiadás ugyanezt a fordítást tartalmazza, de nincs benne utószó.) Szakirodalom: az utószó.

Anicius Manlius Severinus Boëthius: A Filozófia vigasztalása. Ford. Hegyi György, uszó Szepessy Tibor. Bp.: Európa, 1979. Szakirodalom: az utószó.

Augustinus, Aurelius: Vallomások. Ford. jegyz. Városi István. Uszó Redl Károly. Bp.: Gondolat, 1982. Szakirodalom: az utószó.

15. Biblia

Biblia: Genézis, Exodus, Sámuel II., Királyok I., Zsoltárok, A Prédikátor könyve, Énekek éneke, a teljes Újszövetség, János Jelenései. Szakirodalom: Rózsa Huba: Az Ószövetség keletkezése - az adott részletekre vonatkozó irodalom. Bp.: Szent István Társulat, 1986. Énekek éneke. Szerk. uszó Komoróczy Géza. Bp. 1970. utószó.

16. Középkori latin himnuszok; Arany legenda; középkori dráma

Középkori latin himnuszok: In: Amor sanctus - A szent szeretet könyve. Középkori himnuszok latinul és magyarul. Ford. magy. Babits Mihály. Bp. Helikon, 1988. A következő sorszámú himnuszok (számok a tartalomjegyzékben): 2. Nicetas himnusza az Isten dicséretére 3. Szent Ambrus esti imája 5. Aurelius Prudentius himnusza a betlehemi kisdetről 11. Venantius Fortunatus himnusza a szent kereszthez (összevetendő vele: RMKT. I.2. XXVI. RMKT 17/7. Nr. 199.) 14. (összevetendő vele: RMKT. I.2. VI.) 26. Szent Bernát himnusza az isteni szeretetről 29. Szentviktori Ádám Mária-éneke 32. Celanói Tamás éneke az utolsó ítéletről 36. Jacopo da Todi himnusza a fájdalmas Anyáról 38. Aquinói Szent Tamás úrnap éneke 39. Aquinói Szent Tamás himnusza az Oltáriszentségről (összevetendő vele: RMKT. I.2. XXVII.). Szakirodalom: bevezetés és jegyzetek.

Jacobus de Voragine: Legenda aurea - Arany legenda. Vál. jegyz. Madas Edit. Bp.: Helikon, 1990. Szent Miklós, Szent Anasztázia, (ezzel kapcsolatban a magyar listáról: Három köröstyén leány); Szent Sebestyén, Szent Balázs, Szent Patrik (ezzel kapcsolatban a magyar irodalmi listáról Tinódi: Zsigmond császár históriája), Szent Benedek, Szent György, Szent Domonkos, Szent Thais, Szent Erzsébet, Nagy Károly császár (összevetve ezzel: Roland-ének).

Misztériumok, mirákulumok, moralitások: Ádám-játék; Szent Miklós-játék; Akárki. In: Akárki. Misztériumok, mirákulumok, moralitások. Bp.: Európa, 1984. Szakirodalom: a kísérőtanulmány.

17. Középkori provanszál és francia irodalom

Trubadúrok: Guilhelm de Peitieu, Marcabru, Jaufre Rudel, Bernart de Ventadorn, Guiraut de Borneil, Bertran de Born, Arnaut Daniel, Gaucelm Faidit, Oroszlánszívű Richárd, Peire Vidal versei in: Francia költők antológiája I-II. Szerk. jegyz. Lakits Pál, Rónay György, Szegzárdy-Csengery József; eszó Rónay György. Bp.: Európa, 1962. Szakirodalom: VL. és Szerb Antal: A világirodalom története bármelyik kiadásának trubadúr-fejezete.

Chrétien de Troyes: Lancelot vagy a tó lovagja (részlet); Yvain vagy az oroszlános lovag (részlet); Perceval, vagy a Grál-lovag. Uo. Szakirodalom: VL.

Középkori francia irodalom: Rutebeuf, Adam Le Bossu, Jean de Meung, Philippe de Vitry, Eustache Deschamps, Alain Chartier, Charles D'Orléans, Marcial D'Auvergne művei. Uo. Szakirodalom: VL. és Dézsi.

Hélinand de Froidmont: A Halál versei. Ford. uszó Csorba Győző. Bp. Helikon, 1989. Szakirodalom: az utószó.

18. Nibelung-ének; Roland-ének

Nibelung-ének. In: A Nibelung-ének. Ford. Szász Károly. Bp.: Athenaeum, 1892. vagy más Szász Károly-fordítás. Szakirodalom: Walkó György: Nibelungok. Középkori költészet és európai valóság. Bp.: Magvető, 1984. 125-287.

Roland-ének: In: Gábor Andor: Miréio - Roland-ének és kisebb műfordítások. Bp.: Szépirodalmi, 1957. Szakirodalom: VL.

19. Vogelweide; Carmina Burana; Abaelardus

Walter von der Vogelweide: A hársfalombok... A bécsi udvar... Világ-Asszony... Ó, jaj, hogy eltűnt minden... In: Klasszikus német költők. I-II. Bp.: Európa, 1977. I. kötet.

Carmina Burana: A következő énekek: Honában e világnak; Nagy, nagyobb, és legnagyobb; Minthogy a méltóság; Kezdődik pediglen a Pénz; Én beteg bár.; Rigmus a pénzről; Ó, Fortuna; Gyónás; Valaha laktam tó vizén; Párás még a lehelet; Megszakadt a tél; Az idő virágban áll; Midőn az égiek; Amor gazda mindenben; Hogy Diana; Trója vesztéről; Kedves és kívánatos; Bor és víz vitája. In: Carmina Burana. Középkori diákdalok. Szerk. uszó jegyz. Kardos Tibor. Bp.: Magyar Helikon, 1979. Szakirodalom: az utószó és Jacques Le Goff: Az értelmiség a középkorban. Bp.: Magvető, 1979. 33-50.

Petrus Abaelardus: Szerencsétlenségeim története. Ford. uszó jegyz. Turgonyi Zoltán. Bp.: Helikon, 1985. Szakirodalom: az utószó és Le Goff, 1979. 50-69.

20. Villon

Villon, François: Fennmaradt munkái. In: Mészöly Dezső: Villon árnyékában. Bp.: Szépirodalmi, 1983.

21. Dante; Macchiavelli;

Dante Alighieri: Isteni színjáték; Levél Can Grande della Scalához; A nyelven való ékesszólásról. In: Dante összes művei. Bp.: Magyar Helikon, 1962. Niccolò Macchiavelli: A fejedelem. In: Uő: Művei. I-II. Jegyz. Herczeg Gyula. Bp.: Európa, 1978. Szakirodalom: a jegyzetek.

22. Petrarca; Boccaccio; Ronsard; Marullus, Angerianus, Iohannes Secundus;

Francesco Petrarca: Daloskönyvéből az I. Kik hallgatjátok... XXIV. Apollo, hogyha... XLV. Ellenfelem, a tükröd... (összevetendő ezzel Narcissus története Ovidius Átváltozásaiban) CXXXII. Ha nem szerelmet... CXXXIV. Nincs békém... CLXII. Víg s boldog szirmok... CLXXX. Pó, földi kérgem... CLXXXVIII. Napisten, az egy... CCXII. Kinek csak egy álma... CCXXVIII. Jobbjával Ámor... CCCXII. Sem bolygó... CCCXVIII. Fácskám kifordult... CCCLX. Ki kegyetlen uram... CCCLXVI. Szép Szűz... (összevetendő ezzel: Jelenések könyve 12.)

Giovanni Boccaccio: Dekameron. Előljáró beszéd; az első nap bevezetése, s a következő novellák (nap, novella): 1,1. 1,2. az 1. nap lezárása; a 4. nap bevezető meséje; 4,1. (összevetendő ezzel: Enyedi György: Gismunda és Gisquardus.) 4,2. 4,9. 5,9. 6,5. 10,8. (összevetendő ezzel: Szegedi Veres Gáspár: Titus és Gisippus.) 10,10. (összevetendő ezzel: Istvánfi Pál: Voltér és Grizeldisz.) In: bármely Révay József fordítását tartalmazó kötet. Szakirodalom: VL.

Michael Marullus: Ad Manilium Rhallum. In: Latin költők. Ford. Rónai Pál. Bp.: Officina, 1941. 109-111. (Balassi: Széllel tündöklenni... incipitű versével összevetve. Szakirodalom: VL.

Angerianus: A vadászó Caeliáról (Balassi: A vadászó Julia c. versével összevetve). In: Pécsi Szelet, 1992-3. tanév I. száma vagy Pompeji 1993/1-2. 246-249. Szakirodalom: VL.

Iohannes Secundus: A csókok könyvéből. (XIX.) Ford.: Mészöly Gedeon. (Összevetendő Balassi Ad apes. c. versével.) In: Világirodalmi antológia. II. köt. Szerk. ifj. Horváth János és Klaniczay Tibor. Bp.: Tankönyvkiadó, 1952. 593. Szakirodalom: VL.

Pierre Ronsard: Úgy szeretnék; Tettem már száz; Mint őzbak; Most csak az Íliászt; Ha majd öreg leszel (Szabó Lőrinc fordításában); Ölelj, csókolj; A lelkéhez; Ronsard és a francia reneszánsz költői. Bp.: Európa, 1986. Szakirodalom: VL.

Louise Labé: Csókolj még; Fényes Vénusz; Uo. Szakirod.: VL.

23. Chaucer; Shakespeare

Geoffrey Chaucer: A Canterbury mesékből: Általános előbeszéd; a Molnár, az Ispán meséje; a Bathi Asszonyság előbeszéde; a Bathi Asszonyság meséje; a Kolduló Barát meséje; a Porkoláb meséje; a Kalmár meséje, a Birtokos meséje; a Búcsúárus előbeszéde; A Búcsúárus meséje, Az Apácák Papjának meséje; A Sáfár meséje (összevetve ezzel: Ovidius Átváltozásaiból Korónis története); Chaucer búcsúja. In: Uő: Canterbury mesék. Jegyz. Vajda Miklós és Ferenc Győző; uszó Nádasdy Ádám. Bp.: Európa, 1987. Szakirodalom: az utószó.

William Shakespeare: III. Richárd; Julius Caesar; Troilus és Cressida; Szentivánéji álom; Macbeth; Hamlet; Othello; Lear király; A vihar. Szakirodalom: Kott, Jan: Kortársunk, Shakespeare. Bp.: Gondolat, 1979. Szőnyi György Endre: Shakespeare Troilus és Cressidája mint a reneszánsz válságának kifejezője. Helikon 23 (1977) 470-483. Mihail Barg: Shakespeare és a történelem. Bp.: Gondolat, 1986. VI. fejezet (a III. Richárdhoz). Davidson, Clifford: A bölcsesség és a bolondság ikonográfiája a Lear királyban. Ford. Fenyvesi Anna. In: A reneszánsz szimbolizmus. Ikonográfia, emblematika, Shakespeare. Szeged: JATE Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék, 1987. 69-86.

24. Keresztes Szent János; Lope de Vega; Calderón;

Keresztes Szent János: A Lélek éneke. Ford. uszó Takács Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1988. Szakirodalom: az utószó.

Lope de Vega: A kertész kutyája; In: Klasszikus spanyol drámák. Szerk. vál. jegyz. Benyhe János, uszó Hegedüs Géza. Bp.: Európa, 1986. Szakirodalom: az utószó. Calderón de la Barca: Az élet álom. Uo. Szakirodalom: ugyanaz.

25. Cervantes; Rabelais;

Miguel Cervantes: Az elmés-nemes Don Quijote de la Mancha. In: bármely teljes, Győry Vilmos Benyhe János által átdolgozott fordítását tartalmazó kiadás. Szakirodalom: VL.

Rabelais, François: Gargantua és Pantagruel. (Szemelvények.) Ford. Benedek Marcell. Bp.: Szépirodalmi, 1954. 1957. 1965. Szakirodalom: Bahtyin, Mihail: François Rabelais művészete - a középkor és a reneszánsz népi kultúrája. (Ugyanez a mű használható fel a magyar irodalmi listában található Salomon és Markalf, valamint a pajkos énekek elemzéséhez is.

V. Kötelezően ismerendő címszavak (hozzáértendő a kötelező olvasmányok szerzői is):

alexandrinus; ballade; canzone; chanson de geste; Donne; Dryden; Du Bellay; ekloga; elégia; embléma; epigramma; epitaphium; epithalamium; eposz; epyllion; Góngora; Gracián; Grimmshausen; Gryphius; hendecasyllabus; hexameter; himnusz; iambosz; idill; Igor-ének; kardal; Longosz; Lucretius; Marcus Aurelius; Marino; Marot; melosz; Milton; Minnesang; Minnesänger; Muszaios; Navarrai Margit; óda; Pléiade; románc; rondó; Sidney; Spencer; szonett; Tasso;

MUTATVÁNY

A következő terminusok különböző kérdések részeként fordultak elő az előző évek régi magyar irodalmi írásbeli dolgozataiban. Lehet, hogy nem mind fordul elő az új évben; biztos, hogy új, itt nem szereplő terminusok is előkerülnek majd. De régebben ezek voltak:

akrosztikon; apológia; bejt; bibliafordítás; bölcsődal; certamen; conduct book; dialógus; diarium; echós vers; elégia; emlékirat; emlékirat; epicedium; epigramma; epitáfium; epithalamium; eposz; fabula; gesta; hegedős ének; hexameter; himnusz; históriás ének; idillium; incipit; itinerarium; királytükör; kolophon; komédia; misszilis levél; munkadal; panegyricus; pásztorjáték; planctus; prédikációskönyv; prosimetrum; rimes próza; ritmikus próza; sequentia; széphistória; threnos; törvénykönyv; trufa; verses levél; világkrónika; virágének; virágvételkedés; zsoltárfordítás.

Kérünk mindenkit, akinek e listával kapcsolatban valamilyen észrevétele van, mondja el vagy írja meg nekünk.

Jó vizsgát kívánunk.

Pirnát Antal, Hanus Erzsébet, Kecskeméti Gábor, Jankovits László

i..... Eredetileg: Cantio de militibus pulchra [Szép ének vitézekről]

Szigorlati tételsor a II. szigorlathoz

Magyar irodalom

1. a. Korszakolás, korszakszemlélet és nézőpontok a felvilágosodás és nyelvújítás kora szakirodalmában (Mikestől Vörösmartyig).
- b. Mikszáth Kálmán novelláírása
2. a. Költészetünk a későbarokktól Csokonaiig I. (Faludi, Amadé, Bessenyei, Barcsay, Orczy)
- b. A tragikum kérdése (Az ember tragédiájában s a korszak kritikaírásában)
3. a. Költészetünk a későbarokktól Csokonaiig II. (Ányos, a papköltők, Dayka)
- b. Mikszáth Kálmán regényírása
4. a. A neoklasszika sodrában: Kazinczy, Virág, Ungvárnémeti Tóth L. poétikája. A “preromantika” jegyében: Kisfaludy Sándor.
- b. A tragikum Kemény Zsigmond történeti regényeiben
5. a. Csokonai: eszme- és líratörténeti értelmezés, kortársi és közvetlen utókorbeli recepciós viszony
- b. A népnemzeti líramodell fejlődése és változatai (említendő szerzők: Tompa, Gyulai, Lévy, Szász Károly, Thaly)
6. a. Berzsenyi Dániel költészete.
- b. Kortárs témájú regények, verses regények, dráma I.: Kemény és Gyulai
7. a. Kölcsey Ferenc költészete
- b. Jókai Mór regényírása
8. a. Drámairodalmunk Csokonaitól Petőfiig I.: drámatörténeti hagyomány, Csokonai, a 10-es évek és Katona.
- b. Arany János epikai költészete, eposzkritikai normái
9. a. Drámairodalmunk Csokonaitól Petőfiig II.: Kisfaludy Károly, Vörösmarty, Teleki L., Obernyik, Czakó. A drámaelmélet.
- b. Kortárs témájú regények, verses regények, dráma II.: Arany László, Asbóth, Reviczky.
10. a. Az esztétikai-kritikai szemlélet alakulása az Árkádia-pörtől a 30-as évekig I.: Csokonai-recepció, Berzsenyi-recepció, az Erdélyi Muzéum, Szemere.

b. A korszak kritikátörténete és irodalomtörténet-írása I.: Erdélyi, Gyulai, Kemény.

11. a. Az esztétikai-kritikai szemlélet alakulása az Árkádia-pörtől a 30-as évekig II.: Kölcsey és Berzsenyi, az Élet és Literatúra, Toldy esztétikai levelei.

b. A korszak kritikátörténete és irodalomtörténet-írása II.: Arany János, Péterfy Jenő, Beöthy Zsolt.

12. a. Vörösmarty romantikus beszédmódjának műfaji és világszemléleti értelmezése

b. Arany János lírai költészete és lírakritikai normái.

13. a. A reformkori magyar regény: Fáy, Jósika, Eötvös. A regényelmélet.

b. Arany János balladái.

14. a. Petőfi Sándor

b. Kortárs témájú regények, verses regények, dráma III.: Tolnai, Iványi, Gárdonyi, Csiky.

Szigorlati tételek világirodalomból

1. A., Corneille és Racine

B., Dosztojevszkij, a regényforma átalakítója

2. A., Molière és Goldoni

B., Változatok a regényre: Tolsztoj nagyregényei

3. A., Montesquieu és Voltaire

B., Az orosz századközép: Turgenyev

4. A., Diderot és Rousseau elméleti írásai és műveik

B., Az angol regény: E. Brontë

5. A., Lafayette, Prevost

B., Az angol regény: Dickens, Thackeray

6. A., Laclos, Sade

B., A német dráma: Büchner, Hebbel

7. A., Swift, Defoe, Fielding

B., A "gyenge embertől" a "felesleges emberig": B. Constant: Adolphe, Puskin: Anyegin

8. A., Sterne, Scott

B., A XIX. század gyermekei: Musset: A század gyermekének vallomása; Lermontov: Korunk hőse

9. A., Winckelmann, Lessing és Schiller elméleti írásai

B., Flaubert, a regény megújítója

10. A., Goethe regényei

B., A romantika bomlása a lírában és az elbeszélő költeményben (Byron, Puskin, Lermontov, V. Hugo)

11. A., Burns, Blake, Coleridge költészete

B., A naturalizmus: Zola

12. A., Shelley, Keats és Byron költészete

B., A regény nagykorúsága: Balzac

13. A., Novalis és Hoffmann regényei

B., A fantasztikus elbeszélés: Puskin (A pikk dáma), Gogol, Poe

14. A., Lessing, Kleist és Schiller drámái

B., A regény nagykorúsága: Stendhal

15. A., Goethe Faustja

B., Az orosz századközép: Goncsarov

16. A., Schiller és Goethe költészete

B., A német próza: Keller, Storm

17. A., Novalis és Hölderlin költészete

B., Maupassant

Szigorlati olvasmánylista (XIX. századi magyar irodalom)

1. Korszakolás, korszakelmélet és nézőpontok a felvilágosodás és nyelvújítás kora szakirodalmában

-a klasszika és változatai, rokokó, felvilágosodás, preromantika, romantika stb.

Szaunder József: *A magyar szentimentalizmus problémái.* In. Szaunder József: *Az estve és az álom.* Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1970. 57-91.

Szaunder József: *A klasszicizmus kérdései és a klasszicizmus a felvilágosodás magyarirodalmában.* In. Szaunder József: *Az estve és az álom.* Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1970. 92-122.

-korszakolás és korszakhatárok, korszakküszöb

Csetri Lajos: *Folytonosság és változás a felvilágosodás kori magyar irodalomban.* In. *Folytonosság vagy fordulat ? A felvilágosodás kutatásának időszerű kérdései.* Szerkesztette: Debreczeni Attila. Debrecen, 1996. 13-33.

Bíró Ferenc: *1795: fordulat, korszakhatár vagy más?* In. *Folytonosság vagy fordulat ? A felvilágosodás kutatásának időszerű kérdései.* Szerkesztette: Debreczeni Attila. Debrecen, 1996. 401-410.

Mezei Márta: *Periodizáció és korszakszemlélet.* In. *Irodalom és felvilágosodás.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1974. 143-176.

-nyelv- és irodalomszemléleti kérdések, metatörténeti keret

Csetri Lajos: *A magyar nyelvújítás kora irodalomszemléletének nyelvfilozófiai alapjairól.* In. *Irodalom és felvilágosodás.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1974. 229-279.

2. Költészetünk a későbarokktól Csokonaiig (Faludi, Ámádé, Bessenyei, Barcsay, Orczy, Ányos, a papköltők, Davka)

Faludi: *A tavasz, Klorinda, Útravaló, Forgandó szerencse, A pipárul, Kisztő ének, Felelő ének, Tarka madár, Pásztori versek*

Ámádé: *A szép fényes katonának..., Szüntelenül bánkódom..., Áldott vagyok..., Édes dudi, duduskám...*

Bessenyei: *A lélekrül, A Tiszának reggeli gyönyörűsége*

Barcsay: *A télnek közelgetése, Tudományok nevedéséről budai feredőkben, A kávéra, Gazdálkodva éljünk, Hívság látásakor gerjedett jámbor érzés*

Orczy: *A bugaci csárdának tiszteletére, Szívbeli sóhajtás a bölcsesség után, Barátságos beszédje egy úrnak a káplányával, A magyar szépekhez.*

Ányos: *Barcsay kapitánynak, Kapitány Barcsaynak, A kalapos király, Egy boldogtalannak panasza a halovány holdnál*

Rájnisi: *Egy jeles képművészhez, Pásztori dal, Egy kérkedékeny nemeshez, A varga fiakhoz, A hazáról, A Magyar Helikonra vezető kalauz*

Révai: *Örömnapi, Rózsavirágon megilletődött szeretők, A szökevény Kupidó, A lélek halhatatlansága.*

Baróti: *A magyar ifjúsághoz, A magával élni nem tudóról, Ráday Gedeon úrhoz, Egy ledőlt diósfához, Vergilius Aeneise, A mulandóságról.*

Dayka: *A rettenetes éjszaka, Titkos bú, Pope Newtonra*

Batsányi: *Serkentő válasz, Virág Benedekhez, A franciaországi változásokra, Busongás, Egy nevedék bükkfához, Barcsayhoz, Az európai hadakozásokra, Levél Szentjóni Szabó Lászlóhoz, A látó, Tűnődés, A rab és a madár, Der Kampf.*

Mezei Márta: *Felvilágosodás kori líránk Csokonai előtt.* Akadémia Kiadó, Budapest, 1974.

Bíró Ferenc: *A felvilágosodás korának magyar irodalma.* Balassi Kiadó, Budapest, 1994. (A tételben megadott szerzőkre vonatkozó egységek)

3. Csokonai: eszme- és líratörténeti értelmezés, kortársi- és közvetlen utókorabeli recepció viszony

Csokonai: *Vidám természetű poéta, Az éj és a csillagok, Egy tulipánhoz, Az este, Az álom, Zsugori uram, Konstancinápoly, Marosvásárhelyi gondolatok, Magyar! Hajnal hasad, A pillantó szemek, Az alvó Lillára, A Boldogság, A békekötésre, Újlesztendők gondolatok, A tavasz, Még egyszer Lillához, A haza templomának örömnapija, Siralom, A magánossághoz, Jövendölés az első iskoláról..., Az ember a poézis első tárgya, Háfiz sírhalma, Dr. Földi sírhalma felett, Szerelmedal a csikóbőrös kulacsához, Szegény Zsuzsi a táborozáskor, A tihanyi Ekhóhoz, A pillangóhoz, A reményhez, Tüdőgyulladásomról, Főhadnagy Fazekas Úrhoz, A bagoly és a kócsag, A pillangó és a méh, Vázlatok és jegyzetek a csókokról, A szeretet, Lilla. Előbeszéd, A lélek halhatatlansága*

A békaegérharc, Dorottya, Jegyzések és említések a Dayka verseire

- eszme- és líratörténeti értelmezés

Bíró Ferenc: *Csokonai Vitéz Mihály.* In. Bíró Ferenc: *A felvilágosodás korának magyar irodalma.* Balassi Kiadó, Budapest, 1994. 399-437.

Debreczeni Attila: *Csokonai, az újrakezdések költője.* Debrecen, 1993.

Szaunder József: *Az éj és a csillagok.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980. 73-108., 241-292.

-kortársi- és közvetlen utókorabeli recepció viszony

a, Kölcsey kritikája

Kölcsey Ferenc: Csokonai Vitéz Mihály munkáinak kritikai megítélések. In. *Kölcsey Ferenc összes művei I. Szerk. Szauder József. Szépirodalmi, 1960. 401-413.*

Csetri Lajos: Néhány előzetes megjegyzés Kölcsey kritikáihoz. In. Uő: *Egység vagy különbözőség.* Akadémiai Kiadó,

Budapest, 1990. 239-272.

Szauder József: Génusz száll ... In. *A romantika útján.* Szépirodalmi, 1961. 224-247.

b, Domby Márton:

Rohonyi Zoltán: Domby Márton és a romantikus Csokonai-kép. In. Uő: *A magyar romantika kezdetei.* Kriterion, 1975. 192-200.

c, Fazekas Mihály és Csokonai

Fazekas: Csokonai nevenapjára, Cs. et F., Csokonai Vitéz Mihály halálára, A kétségbeesett szerelem, Az öröm tündérsége, Lúdas Matyi

Bíró Ferenc: Főhadnagy Fazekas úr- Fazekas Mihály (1766-1828). It 1991/ 4. 653-679. =
Bíró Ferenc: *A felvilágosodás korának magyar irodalma.* Balassi Kiadó, Budapest, 1994. 371-388.

Julow Viktor: Fazekas Mihály. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1982. 140-184., 310-335.

4. A neoklasszika sodrában: Kazinczy, Virág, Ungvárnémeti Tóth László poétikája. A "preromantika" jegyében: Kisfaludy Sándor

Kazinczy: Berzsenyihez, Poétikai episztola, Vitkovics Mihály barátomhoz, A nagy titok, Írói érdem, Szokott és szokatlan, Lukai, Az iskola törvényei, Himfy, Epigrammai morál, A nyelvrontók, A mi nyelvünk, Mizoxénia, A szonett műzsája, Az ő képe, A sajka, Széphalom, A tanítvány

Virág: Lantomhoz, Változás, Békesség-óhajlás, Történet, Soterion Custosomnak

Ungvárnémeti Tóth László: A senge szerelem, A világosság, A görögökhöz, Magyar nyelv, Révay és Kazinczy, Álköltők

Kisfaludy Sándor: A kesergő szerelem, A boldog szerelem

-Kazinczy

Csetri Lajos: A magyar irodalmi nyelvújítás harcai és Kazinczy. In. Csetri Lajos: *Egység vagy különbözőség?* Akadémiai Kiadó, 1990. 11-103.

Csetri Lajos: Kazinczy irodalomszemlélete. In. Csetri Lajos: *Egység vagy különbözőség?* 1990. 104-215. Akadémiai Kiadó,

Kazinczy Ferenc válogatott művei I. Sajtó alá rendezte: Szauder Józsefné. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1960. VII-CXXXVI. (Szauder József előszava)

-Virág Benedek

Virág Benedek válogatott művei. Szerk. **Lőkös István.** Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1980. (Lőkös István tanulmánya)

-Ungvárnémeti Tóth László

Szajbély Mihály: *Ungvárnémeti Tóth László episztolái.* In. *Klasszika és romantika között.* Szerkesztette: Kulin Ferenc és Margócsy István. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1990. 172-186.

- A "preromantika" jegyében: Kisfaludy Sándor

Fenyő István: *Kisfaludy Sándor.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1961. 96-187., 188-219.

5. Berzsenyi Dániel és Kölcsey Ferenc költészete

Berzsenyi Dániel: *Az esthajnalhoz, Osztályrészem, Horátz, Amathus, Magányosság, A balaton, A tizennyolcadik század, Mulandóság, A reggel, Búcsúzás Kemenesaljától, Az ulmi ütközet, A fennkölt nemességhez, Levéltöredék barátnémhoz, A közelítő tél, A magyarokhoz I. és II., Barátimhoz (mindkét változat), Fohászkodás, Életfilozófia, Napóleonhoz, Dukai Takács Judithoz, Vitkovics Mihályhoz, A Pesti Magyar Társasághoz, Vandál bölcsesség, A melancholia, A poézis hajdan és most*

Kölcsey Ferenc: *A pávatollhoz, Génusz száll..., Andalgások, Ideál, Rákos Nimfájához, Elfajtottás, Rákóczi hajh..., Rákos, Csolnokon, Himnusz, Vanitatum vanitas, Hervadsz..., Zrínyi dala, Szondi, Huszt, Emléklapra, Rebellis vers, Zrínyi második éneke*

Iskola és világ, Nemzeti hagyományok, Parainesis

- Berzsenyi

Berzsenyi Dániel összes művei. Költemények. Szerk. Merényi Oszkár. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979. A jegyzetapparátus.

Bécsy Ágnes: *Magány és közösség- Berzsenyi 1808-as pályafordulatának értelmezéséhez.* In. *Klasszika és romantika között.* Szerkesztette: Kulin Ferenc és Margócsy István. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1990. 186-206.

Csetri Lajos: *Nem sokaság hanem lélek. Berzsenyi-tanulmányok.* Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1986. 10-288.

- Kölcsey

Rohonyi Zoltán: *Kölcsey Ferenc életműve.* Kolozsvár, 1975.

Németh G. Béla: *A magát formáló ember, a történelmet alakító személyiség.* In. "A mag kikél". *Előadások Kölcsey Ferencről.* Szerk. Taxner-Tóth Ernő. Budapest-Fehérgyarmat, 1990. 11-18.

Taxner-Tóth Ernő: *Kölcsey és a magyar világ.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

6. Drámairodalmunk Csokonaitól Petőfiig (a drámatörténeti hagyomány, Csokonai, a 10-es évek és Katona, Kisfaludy Károly, Vörösmarty, Teleki L., Obernyik, Czakó). A drámaelmélet.

Csokonai: *A méla Tempefői, Özvegy Karyóné*

Katona: *Bánk bán, Jeruzsálem pusztulása*

Ungvárnémeti: *Nárcisz (In. Weöres Sándor: Psyché)*

Kisfaludy Károly: *A kérők, Iréne*

Vörösmarty: *Csongor és Tünde*

- Csokonai

Bécsy Tamás: *A drámaelmélet és dramaturgia Csokonai műveiben.* Budapest, 1980.

-10-es évek

Kerényi Ferenc: *Hagyomány és újítás az 1810-es évek magyar drámairodalmában.* In. *Klasszika és romantika között.* Szerkesztette: Kulin Ferenc és Margócsy István. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1990. 94-115.

-Katona

Rohonyi Zoltán: *Katona drámafölfogása és a Bánk bán instrukciói.* In. Rohonyi Zoltán: *"Úgy állj meg itt pusztán". Közelítés XIX. századi irodalmunkhoz. Tanulmányok és esszék.* Balassi Kiadó, Budapest, 1996. 173-182.

Nagy Imre: *Nemzet és egyéniség. Drámairodalmunk az 1810-es években: a hazafiság drámái.* Argumentum Kiadó, Budapest, 1993. 112-132., 185-196.

-Ungvárnémeti

Nagy Imre: *A feleslegessé vált áldozat. (Ungvárnémeti Tóth László "Nárcisza" és a pásztorjáték).* In. *Folytonosság vagy fordulat? A felvilágosodás kutatásának időszere kérdései.* Szerkesztette: Debreczeni Attila. Debrecen, 1996. 329-343.

- Kisfaludy Károly

Rohonyi Zoltán: *"Bundás indulatoktól" a nemzeti romantikáig...* In. *Uő: A magyar romantika kezdetei.* Kriterion, 1975. 217-262.

-Vörösmarty

Taxner-Tóth Ernő: *Rend, kételyek, nyugtalanság. A Csongor és Tünde kérdéseire.* Argumentum Kiadó, Budapest, 1993. 55-183.

- drámaelmélet.

Kazinczy Ferenc: *Lanassza című drámájának ajánlása*, **Döbrentei Gábor:** *Eredetiség és jutalomtétel, Az első füzetbéli jutalom kihirdetésére békületett szomorújátékokról.* In. *A magyar kritika évszázadai I.* Szerk. Csetri Lajos és Tandori A. Szépirodalmi Kiadó, 1981. 322-323., 452-458., 470-479.

Bárány Boldizsár: *Rosta*, **Katona József:** *Mi az oka...?*, **Kölcsey Ferenc:** *Körner Zrinyijéről, A leányőrző.* In. *A magyar kritika évszázadai II.* Szerk. Fenyő István, Németh G.Béla, Sötér István. Szépirodalmi Kiadó, 1981. 23-32., 32-36., 104-117., 117-123.

Magyar színháztörténet 1790-1873. Szerk. Kerényi Ferenc. Budapest, 1990. 49-61.

7. Az esztétikai-kritikai szemlélet alakulása az Árkádia-pörtől a 10-es évekig (Csokonai-recepció, Berzsenyi-recepció, az Erdélyi Muzéum, Szemere, Kölcsey és Berzsenyi, az Élet és Literatúra és Toldy esztétikai levelei)

-Árkádia-pör

Tóth Orsolya: *Tokaji és slivovicza- Az Árkádia-pör és Kazinczy izlés-felfogása.* Szép literatúrai ajándék 1997/ 1-2. 84-99.

-Szemere Pál és az Élet és Literatúra

Fenyő István: *Szemere Pál és kritikai folyóirata, az Élet és Literatúra.* In. Uő.: *Az irodalom republikájáért. 1817-1830.* Akadémiai Kiadó, 1976. 289-324.

Csetri Lajos: *Egység vagy különbözőség?* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. 272-285.

-az Iliászi-pör

Csetri Lajos: *Egység vagy különbözőség?* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. 285-287.

-Döbrentei Gábor és az Erdélyi Muzéum

Csetri Lajos: *Egység vagy különbözőség?* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. 228-239., 294-331.

Rohonyi Zoltán: *Az Erdélyi Muzéum szerepe a romantikus eszmék meghonosításában.* In. Rohonyi Zoltán: *A magyar romantika kezdetei.* Kriterion, 1975. 153-178.

-A Csokonai- és Berzsenyi-recepció

Csetri Lajos: *Néhány előzetes megjegyzés Kölcsey kritikáihoz.* In. Uő.: *Egység vagy különbözőség?* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. 239-272.

Gyapay László: *A recenzióírás elméleti hozadéka ...* ItK 1997. 1-2. 98-122.

a, Csokonai

Kölcsey Ferenc: Csokonai Vitéz Mihály munkáinak kritikai megítélések. In. Kölcsey Ferenc összes művei I. Szerk. Szauder József. Szépirodalmi, 1960. 401-413.

Szauder József: *Géniusz száll ...* In. *A romantika útján.* Szépirodalmi, 1961. 224-247.

b, Berzsenyi, Kölcsey és Berzsenyi

Kölcsey Ferenc: Berzsenyi Dániel versei. In. Kölcsey Ferenc összes művei I. Szerk. Szauder József és Szauder Józsefné. Szépirodalmi Kiadó, 1960. 420-430.

Berzsenyi válaszai: Antirecenzió Kölcsey recenziójára; Észrevételek Kölcsey recenziójára (Bármely Berzsenyi-kiadásban olvasható szöveg elfogadható)

Kölcsey Ferenc: Emlékbeszéd Berzsenyi Dániel felett. In. Kölcsey Ferenc összes művei I. Szerk. Szauder József és Szauder Józsefné. Szépirodalmi Kiadó, 1960. 723-733.

Rohonyi Zoltán: *Adalékok a kritika élettanához.* In. Rohonyi Zoltán: "Úgy állj meg itt". Közelítés XIX. századi irodalmunkhoz. Tanulmányok és esszék. Balassi Kiadó, Budapest, 1996. 254-271. pusztán

- Szemere Pál Berzsenyi-képe

Waldapfel József: *Berzsenyi megítélésének kérdéséhez.* ItK 1936/348-359., 446-456.

Csetri Lajos: *Egység vagy különbözőség?* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. 272-285.

-Toldy és esztétikai levelei

Toldy Ferenc: Esztétikai levelek Vörösmarty Mihály epikus munkáiról. In. *A magyar kritika évszázadai II.* Szerk. Fenyő István, Németh G.Béla, Sőtér István. Szépirodalmi Kiadó, 1981. 149-161.

T. Erdélyi Ilona: *Vörösmarty műveinek egykorú fogadtatása.* In. "Ragyognak tettei ..." Szerk. Horváth Károly, Szörényi László, Lukácsy Sándor. Székesfehérvár, 1975. 403-428.

8. Vörösmarty romantikus beszédmódjának műfaji és világszemléleti értelmezése.

Vörösmarty: A három egyesült fejedelmekre, Kisgyermek halálára, Mikes búja, Zrínyi, A bűvár Kund, Puszta csárda, Pázmán, Becskereki, Magyarország címere, Szép Ilonka, Szózat, Késő vágy, Guttenberg-albuma, Liszt Ferenchez, Éj és csillag, Petike, Az élő szobor, Az úri hölgyhöz, A szomjú, Laurához (1842), Fóti dal, Haragszom rád, Keserű pohár, Honszeretet, Ábránd, Előszó, A vén cigány, A merengőhöz, Gondolatok a könyvtárban, Az emberek, Országháza, Fogytán van napod, Jóslat

Zalán futása, A két szomszédvár, Tündérvölgy, Délsziget, A rom

-műfaji és világszemléleti keret

Barta János: *A romantikus Vörösmarty.* In. Barta János: *Klasszikusok nyomában.* Akadémiai Kiadó, 1976. 416-435.

Szegedy-Maszák Mihály: *A kozmikus tragédia látomása...* In. "Ragyognak tettei ..." Szerk. Horváth Károly, Szörényi László, Lukácsy Sándor. Székesfehérvár, 1975. 333-364.

Szörényi László: "...s hű a haladékony időhöz" (*Kompozíció és történelemszemlélet a Zalán futásában*). In. "Ragyognak tettei ..." Szerk. Horváth Károly, Szörényi László, Lukácsy Sándor. Székesfehérvár, 1975. 7-46.

9. A reformkori magyar regény (Fáy, Jósika, Eötvös) és előzményei (Dugonics, Besenyei, Kármán). A regényelmélet.

Bessenyei: *Tariménes utazása (részlet).* In. *Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból. II. Budapest, 1952.*

Dugonics: *Etelka (részlet).* In. *Szöveggyűjtemény a felvilágosodás korának irodalmából II.* Szerkesztette: Mezei Márta és Szuromi Lajos. Budapest, 1982.

Kármán: *Fanni hagyományai*

Fáy: *A különös testamentum*

Jósika: *Abafi*

Eötvös: *A kartausi, A falu jegyzője*

-Bessenyei

Nagy Imre: *Utazás egy regény körül. Bessenyei Tariménese.* Pécs, 1998.

-Dugonics

Szaunder József: *Dugonics emlékezete.* In. Szaunder József: *Az estve és az álom.* Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1970. 136-155.

-Kármán

Szilágyi Márton: "Elhervadt a szeretet édes melege alatt" (*A Fanni hagyományai értelmezéséhez*). ItK 1993. 69-77.

-Fáy:

Szaunder József: *Udvarházi klasszicizmus.* In. Szaunder József: *Az estve és az álom.* Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1970. 452-503.

-Eötvös József

Sőtér István: *Eötvös József*. Budapest, 1967. (A két regényre vonatkozó fejezetek)

- A regényelmélet

Bajza József: *A regény-költészetéről*, **Szontágh Gusztáv:** *Regények*, **Pulszky Ferenc:** *"A falu jegyzője"*. In. *A magyar kritika évszázadai II.* Szerk. Fenyő István, Németh G.Béla, Sőtér István. Szépirodalmi Kiadó, 1981. 189-193., 212-215., 303-306.

10. Petőfi Sándor

Petőfi Sándor: *Hazámban, Egy estém otthon, István öcsémhez, Megy a juhász számaron, Az Alföld, Egy telem Debrecenben, A tintás üveg, Fa leszek, ha..., A négyökrös szekér, Az őrült, A bánat egy óceán, Levél Várady Antalhoz, Reszket a bokor..., Egy gondolat bánt engemet, Szabadság, szerelem!, A XIX. század költői, A Tisza, A gólya, Levél Arany Jánoshoz, Beszél a fákkal a bús őszi szél, Szeptember végén, Minek nevezzetek?, A pusztta télen, Nemzeti dal, Szülőföldem, Kiskunság, Respublika, Búcsú, Szeretlek kedvesem, Itt van az ősz..., Európa csendes, újra csendes..., Pacsirtaszót hallok megint..., Szörnyű idő...*

A helység kalapácsa, János vitéz, Salgó, A fakó leány s a pej legény, Tigris és hiéna, Úti jegyzetek, Úti levelek, Az apostol

Horváth János: *Petőfi Sándor*. Budapest, 1922. 29-132., 135-217., 257-326., 413-438.

Korompay H. János: *Petőfi fogadtatásának kritikátörténeti értelmezése*. ItK 1992. 2.

11. A népnemzeti líramodell változatai (Tompa, Gyulai, Lévy, Szász, Thaly)

Az alábbi költeményekre vonatkozhat konkrét kérdés a szigorlaton:

Tompa Mihály: *Népdalok (Békót tettem kesely lovam lábára, Télen nyáron pusztán az én lakásom), A gólyához, Az én lakásom, Válasz Vojtina Gáspárnak, A virágregék előhangja, Lorántfi Zsuzsanna emlékezete, Bár még..., Két levél, Új Simeon, Estve, Ikarus, A titkos beteg*

Gyulai Pál: *Hadnagy uram, Pókainé, A népszerűség, Romhányi, A budai rózsahegyen, Estély előtt*

Lévy József: *Folyam partján, Mikes*

Szász Károly: *Iduna, Qui bene latuit..., A magyar irodalom újjászületésének évszázados évfordulójára, Szép élet*

Thaly Kálmán: *Zöldítések egek (in: Weöres Sándor [szerk.]: Három veréb hat szemmel. Bp., 1982. 430-432.), Esztergom megvétéléről, Ocskai Lászlóval való ének, Bujdosó Rákóczi*

Gyulai Pál: *Szépirodalmi szemle*. in: Gy.P.: *Kritikai dolgozatok*. 1854-1861. Bp. 1908. (a Tompáról szóló rész: 147-173.)

S. Varga Pál: "Világképi tendenciák a népies-nemzeti lírában". in: S.V.P.: *A gondviselэшittől a vitalizmusig*. Debrecen, 1994. 99-150.

Szili József: *Hogy tempóz Tompa?* It, 1995/4

Horváth János: *Gyulai Pál*. Holmi, 1994/1

12. Arany János lírai költészete és lírakritikai normái

Szörényi László: *Epika és líra Arany életművében*. in: Sz. L.: "Multaddal valamit kezdeni". Bp., 1989. 164-207.

Dávidházi Péter: *Hunyt mesterünk. Arany János kritikusi öröksége*. Bp., 1992. 73-111., 185-190.

13. Arany János epikai költészete és eposzkritikai normái

Az elveszett alkotmány, Toldi-trilógia, Bolond Istók, A nagyidai cigányok, Katalin, Keveháza, Buda halála / Anya és gyermeke, Naiv eposzunk

Gyulai Pál: *Szépirodalmi szemle. II. "Epikai költemények"*. in: Gy.P.: *Kritikai dolgozatok. 1854-1861*. Bp. 1908. (különösen: 88-128.)

Gyulai Pál: *Arany János emlékezete*. in: Gy.P. válogatott művei. II. Bp., 1956.

Barta János: *Arany János és az epikus perspektíva*. in: B. J.: *A pálya végén*. Bp. 1987., valamint B.J.: *Klasszikusok nyomában*. Bp., 1976. 232-262.

Németh G. Béla: *Kérdések a Buda halála körül*. in: N.G.B.: *Századutóról — századelőről*. Bp., 1985. 7-39.

Milbacher Róbert: *Kísérlet A nagyidai cigányok (újra)értelmezésére*. Itk, 1996/4

Dávidházi Péter: *Hunyt mesterünk. Arany János kritikusi öröksége*. Bp., 1992. 113-183., 221-239.

14. A tragikum kérdése (Az ember tragédiájában, Kemény történelmi regényeiben, s a korszak kritikai irodalmában)

Madách Imre: *Az ember tragédiája*

Kemény Zsigmond: *Gyulai Pál, Rajongók / Eszmék a regény és dráma körül*

Beöthy Zsolt: *A tragikum*. Bp., 1885. (különösen I., IX., XVI., XXII., XXXI. fejezete)

Péterfy Jenő: *Báró Kemény Zsigmond regényei, A költői igazságszolgáltatás a tragédiában*

Szegedy-Maszák Mihály: *Történelemértelmezés és szerkezet Az ember tragédiájában*. in: Horváth Károly (szerk.): *Madách-tanulmányok*. Bp., 1978. 133-164.

S. Varga Pál: *Két világ közt választhatni. Világkép és többszólamúság Az ember tragédiájában.* Bp., 1997. 171 p.

Szegedy-Maszák Mihály: *Kemény Zsigmond.* Bp., 1989.

Németh G. Béla: "A tragikum-vita". in: N.G.B.: *A magyar irodalomkritikai gondolkodás a pozitívizmus korában.* Bp. 1981. 187-261.

15. A korszak kritikátörténete és irodalomtörténet-írása

Erdélyi János: *Egy századnegyed a magyar szépirodalomból (1855)* in: E.J.: *Irodalmi tanulmányok és pályaképek.* S. a. r.: T. Erdélyi Ilona. Bp., 1991. 183-255.

Kemény Zsigmond: *Eszmék a regény és a dráma körül, Élet és irodalom.* in: K.Zs.: *Élet és irodalom.* Bp. 1971. 123-212.

Gyulai Pál: *Szépirodalmi szemle (II. Epikai költemények), Jókai legújabb művei, Arany János emlékezete*

Arany János: *Anya és gyermeke, Naiv eposzunk*

Péterfy Jenő: *Báró Kemény Zsigmond regényei, Jókai Mór, A költői igazságszolgáltatás a tragédiában*

Beöthy Zsolt: *A magyar irodalom kis-tükre*

Sőtér István: "A népiesség elmélete Világos után". in: S.I.: *Világos után.* Bp., 1987. 95-141.

Dávidházi Péter: "*Omnis creatura ingemiscit*". *Erdélyi János kritikusi világnézete.* It, 1991

Szajbély Mihály: *Az 1849 utáni líraellenesség érvei és forrásai.* in: Németh G. Béla (szerk.): *Forradalom után — kiegyezés előtt.* Bp., 1988. 58-78.

Németh G. Béla: *Péterfy Jenő.* Bp., 1991. 125 p.

Dávidházi Péter: *A nemzeti nagyelbeszélés újjászületése.* Alföld, 1998/2 [Toldy Ferencről, Beöthy Zsoltról]

16. Kortárs témájú regények, beszélvények, verses regények és drámák a korszakban

Kemény Zsigmond: *Ködképek a kedély láthatárán*

Gyulai Pál: *Egy régi udvarház utolsó gazdája*

Arany László: *A délibábok hőse*

Asbóth János: *Álmok álmodója*

Reviczky Gyula: *Apai örökség*

Iványi Ödön: *A püspök atyafisága*

Csiky Gergely: *A proletárok*

Gárdonyi Géza: *Az öreg tekintetes*

Asbóth János: *A fiatal irodalomból.* in: A.J.: *Irodalmi és politikai arcképek.* Bp., 1876.

Barta János: Ködképek a kedély láthatárán - egy különös Kemény-regényről. in: B.J.: *A pálya végén.* Bp. 1987. 164-185.

Imre László: *Reminiscencia, idézet, paródia.* A délibábok hőse szövegrétegei. ItK, 1982/2

Szajbély Mihály: *Asbóth, az Álmodó álmodója és Schopenhauer.* Világosság, 1995/8-9

Németh G. Béla: Az én falum írója – Az én falum világa. in: N.G.B.: *Századutóról — századelőről.* Bp., 1985. 139-160. [Gárdonyiról]

17. Jókai Mór regényírása

Egy magyar nábob, Az új földesúr, Az arany ember, Sárga rózsza

Gyulai Pál: *Jókai legújabb művei* (1869) in: Gy.P.: *Bírálatok.* Bp., 1911. 73-99.

Péterfy Jenő: *Jókai Mór* (1881) in: P.J. *válogatott művei.* Bp., 1983. 603-632.

Szörényi László: *Mítosz és utópia Jókainál.* in: Sz.L.: *"Multaddal valamit kezdeni".* Bp. 1989. 138-163.

Fábri Anna: *Jókai–Magyarország.* Bp., 1991.

Szilasi László: *A Jókai-szakirodalom kultikus paradigmája.* ItK, 1992/1

18. Mikszáth Kálmán novella- és regényírása

Tót atyafiak, A jó palócok, Beszterce ostroma, A gavallérok, A fekete kakas, A Noszty fiú esete Tóth Marival

Asbóth János: *Mikszáth.* in: A.J.: *Jellemrajzok és tanulmányok korunk történetéhez.* Bp. 1892. 267-274.

Hász-Fehér Katalin: *A vígjáték és a regény párbeszéde. Mikszáth: A Noszty fiú esete Tóth Marival.* Tiszatáj, 1997/1 mell.

Takáts József: *Mikszáth-szövegek relativizmusa.* Holmi, 1997/11

További ajánlatok a szigorlati felkészüléshez (XIX. század második fele)

Valamennyi tételnél haszonnal forgatható, mégha szemlélete helyenként avultnak is tűnik (akárcsak sok más ekkoriban keletkezett értelmezése), a Kézikönyv (Spenót) 4. kötete, melynek fejezetenkénti bibliográfiái tájékoztatnak az 1965 előtti szakirodalomról is.

A XIX. század közepe magyar irodalmának értelmezésére nagy hatással volt Horváth János tanulmánya, *A nemzeti klasszicizmus irodalmi ízlése* (in: H.J.: *Tanulmányok*. Bp., 1956. 272-458. Ennek különösen Arannyal és Tompával, valamint 1848-49 irodalmi következményeivel foglalkozó fejezete fontos témánk szempontjából.). A népiességről, valamint az 1849 utáni három évtized irodalmáról rendelkezésre álló legátfogóbb munka Sötér István korszakmonográfiája, a *Világos után* (Bp., 1987.). Németh G. Béla eszme- és kritikátörténeti monográfiájának (*A magyar irodalomkritikai gondolkodás a pozitívizmus korában*. Bp. 1981.) önállóan megjelent előtanulmánya, *A kiegyezéskori pozitívista irodalomkritika művelődési és társadalmi előzményei* (in: N.G.B.: *Századutóról - századelőről*. Bp. 1985., különösen: 566-593.) az 1860-as évek elejének irodalomtörténeti jelentőségével foglalkozik. Németh G. Béla egyik legkiválóbb tanulmányából, a *Létharc és nemzetiség*ből lehet tájékozódni az 1867 utáni időszak hazai eszmetörténetéről (in: N.G.B.: *Létharc és nemzetiség*. Bp., 1976. 7-41.). Aranyról a XIX. század második felében közzétett legjelentősebb könyv Riedl Frigyesé (1887), melyet Németh G. Béla a magyar lélektani-pozitívista irodalomtörténetírás mintaművének nevezett. Májig megkerülhetetlen tanulmányokat publikált Aranyról Barta János, ezek főként *Klasszikusok nyomában*, illetve *A pálya végén* című gyűjteményeiben olvashatók. Arany lírájának szakirodalmi értelmezésében Németh G. Béla Arany-tanulmánya (*Mű és személyiség*), majd az általa szerkesztett *Az el nem ért bizonyosság* című tanulmánykötet (Bp., 1972.) hozott jelentős változást. A legújabb munka e téren Szili József *Az Arany-líra posztmodernsége* című könyve (Bp., 1997.). Arany balladáiról újabb szakirodalom Imre László kis könyve (*Arany János balladái*. Bp., 1988.). Ugyancsak Imre László foglalkozott újabban legbehatóbban a *Bolond Istókkal: A magyar verses regény* (Bp., 1990.) című műfaj történeti monográfiája előtanulmányaként publikált róla elemzést a Németh G. Béla által szerkesztett *Forradalom után – kiegyezés előtt* című tanulmánykötetben (Bp., 1988). A két világháború közti időszakban megjelent, korszakunkkal foglalkozó szövegek közül azokat ajánljuk a hallgatók figyelmébe, amelyek nagy kánonátrendező erővel rendelkeztek vagy máig inspiratívak a szakma számára. Ilyenek Halász Gábor esszéi, a *Magyar viktoriánusok*, a *Magyar századvég*, a *Madách* (in: H.G.: *Tiltakozó nemzedék*. Bp. 1981. 92-158., 317-332.), s ilyen Németh Lászlótól például Kemény-portréja vagy *A Nyugat elődei* (in: N.L.: *Az én katedrám*. Bp., 1983. 611-642., 659-689.). Májig használható (mivel nincs jobb) Zsigmond Ferenc Jókai-monográfiája (Bp., 1924.), Schöpflin Aladár Mikszáth-könyve (Bp., é.n.), Zsigmond Mikszáth-tanulmánya (*Mikszáth írói egyénisége mint kortörténelmi dokumentum*. Debrecen, 1923. 34 p.). Madáchcsal legtöbbet Horváth Károly foglalkozott az elmúlt évtizedekben, kismonográfiája 1981-ben jelent meg róla, *Az ember tragédiáját* mint emberiség-költeményt értelmező vitatott tanulmánya az általa szerkesztett *Madách-tanulmányok* című kötetben (bp., 1978.). Arany Lászlóról, Beöthy Zsoltról a legjobb áttekintő tanulmányokat Németh G. Béla írta a *Mű és személyiség* már emlegetett kötetében. Vajda János politikai röpiratairól Komlós Aladár Vajda-monográfiája ajánlható, még hozzá annak minél későbbi kiadása. A Kézikönyv megjelenését követően tette közzé részmonográfiáját Nagy Miklós Jókai 1868-ig tartó pályaszakaszáról (Bp., 1968.), további Jókai-tanulmányai *Virrasztók* című kötetében olvashatók (Bp., 1987.). A Jókai-értelmezés történetében ennél nagyobb jelentősége volt Bori Imre *A magyar "fin de siècle" írója: Jókai Mór* című tanulmányának (B.I.: *Varázslók és mákvirágok*. Újvidék, 1979.), amely az író utolsó két évtizedében közölt regényeire irányította a figyelmet. A mai Jókai-szakirodalomban azt a kritikai szálát, amelynek Péterfy bírálata a leghíresebb szövege, leginkább Németh G. Béla képviseli: *Életképforma és regény (A Jókai-olvasás állomásai)* című tanulmányával

(N.G.B.: *Küllő és kerék*. Bp., 1981.). Bár jobbára előbb készült, a Kézikönyvet követően jelent meg Somogyi Sándor *Harcos Gyulai Pál* című monográfiatöredéke, Gyulai 1850-es évek első felében írott kritikáiról azóta sem jelent meg értőbb elemzés (in: S.S.: *Gyulai és kortársai*. Bp., 1977. 9-226.). Gyulai elbeszéléseit legrészletesebben Kovács Kálmán tárgyalta (*Gyulai Pál szépprózája*. [Studia Litteraria XIV., 1976.] Debrecen, 1976. 109 p.).

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK JEGYZÉKE

II. szigorlat világirodalom

I. Hosszabb és teljes művek a XVII-XVIII. századi világirodalomból

XVII. századi francia irodalom

Pierre Corneille: Cid; Cinna

Jean Racine: Berenice; Phaedra

Molière: Embergylölő; Don Juan; Úrhatnám polgár

Mme La Fayette: Cleves hercegnő

XVIII. századi világirodalom

Jonathan Swift: Gulliver utazása

Daniel Defoe: Robinson Crusoe

Henry Fielding: Tom Jones I-II.

Laurence Sterne: Érzékeny utazások

Prévost abbé: Manon Lescaut

Choderlos De Laclos: Veszedelmes viszonyok

Montesquieu: Perzsa levelek

Voltaire: Candide; Zadig; A vadember

Denis Diderot: Mindenmindegy Jakab; Rameau unokaöccse

Jean-Jacques Rousseau: Értekezés a tudományról és a művészetekről, Értekezés az egyenlőtlenség eredetéről (in: Értekezések és filozófiai levelek, Bp., 1978.); Vallomások (I. és IV. könyv)

Carlo Goldoni: Két úr szolgája

Gotthold Ephraim Lessing: Laokoon (in: Válogatott esztétikai írásai, Bp. 1982.); Minna von Barnhelm; Emilia Galotti

Johann Joachim Winckelmann: Gondolatok a görög műalkotások utánzásáról (in: Művészeti írások, Magyar Helikon, 1978.)

Johann Wolfgang Goethe: Werther szerelme és halála; Wilhelm Meister tanulóévei; Faust I-II.

Friedrich Schiller: Don Carlos; Ármány és szerelem; A naív és szentimentális költészetről

II. Egyéb művek

Johann Wolfgang Goethe: Mignon – 1. Ismered-e a citromok honát?; 2. Ne biztass szóra; 3. Akit már mart a vágy; A villikirály;

Római elégiák köv. részletei: 1. Némák vagytok-e, büszke kövek?; 3. Csak sose bánd; 5. Ó, mely lelkesüléssel; 8. Hogyha meséled; 9. Itt van az ősz;

Maradandóság a változásban; Egy és minden; Epirrhema; Prométheusz; Az emberiség határa; Charlotte von Steinhez; Az Isten és a bajadér; Schiller koponyája; Ezer alakba rejtőzhetsz; Üdvözült vágy; A szenvedély trilógiája.

Friedrich Schiller: Német múzsa; Görögország istenei; Az ideálok; A séta; Az eszmény és az élet; A dalnok búcsúja; Az idegen lány; Ibykosz darvai; Az új évszázad kezdetén; A kesztyű; A kezesség; Az örömhöz

III. A romantika első évtizedeinek világirodalmából

Német irodalom

Johann Christian Friedrich Hölderlin: Hüperion

Versek: Diotima; A párkákhoz; Hüperion sorsdala; Az én javaim; Kenyér és bor; Menon panasza Diotimáért; Mintha ünnephajnalban; Az élet dele

Novalis (Friedrich Leopold von Hardenberg): Himnuszok az éjszakához; Heinrich von Ofterdingen

Ernst Theodor Amadeus Hoffmann: A kis Zaches, akit Zinnobernek neveznek; Az arany virágcserep

Heinrich von Kleist: Kolhaas Mihály; Homburg hercege

Angol irodalom

William Blake: Az ártatlanság dalai; A tapasztalás dalai

William Wordsworth: Az álomhoz; A Westminster hídon; Sorok a tinterni apátság fölött; Táncoló tűzliliomok; Egy költő sírfelirata

Samuel Taylor Coleridge: Rege a vén tengerésről; Kubla kán

Lord George Gordon Noel Byron: Childe Harold zarándokútja (részletek); Don Juan (1-3. ének); Káin; E napon töltöm be harminchatodik évemet

Percy Bysshe Shelley: A költészet védelme

Versek: Himnusz egy értelem szépségéhez; Óda a Nyugati Szélhez; A szerelem filozófiája; Indián szerenád; Az érzékeny planta; Szabadság; A világ vándorai; Az éjhez; Ozymandiás; A lepke vágya; Útrahívás – Jane-nek

John Keats: A Parthenon szobraira; A tenger; Ha rádöbbenek, hogy meghalhatok; A vén Meg; A melankóliáról; Óda egy csalogányhoz; Óda egy görög vázához; Az őszhöz; Utolsó szonett

Sir Walter Scott: Ivanhoe vagy Waverley

Robert Burns: John Anderson, szíven, John...; Korai még a könny nekem; A komor éj; Shelah O'Neil; Azért is, azért is

Kötelező olvasmányok világirodalomból

(Új típusú szigorlat, XIX. sz.)

Büchner: Danton halála

Hebbel: Judit, Mária Magdolna

Keller: Falusi Rómeó és Júlia

Storm: Acquis Submersus, Az erdei tó

E. Brontë: Üvöltő szelek

Dickens: Copperfield Dávid

Thackeray: Hiúság vására

Poe: A Morgue utcai kettős gyilkosság, Az Usher ház vége, A kút és az inga.

Hugo: A párizsi Notre-Dame; Versek: Mert minden földi lélek, Stella, A jövőndő, A vetés évszaka, Este, Meztélláb volt a lány

Musset: A század gyermekének vallomása

Stendhal: Vörös és fekete, A páрмаi kolostor

Balzac: Goriot apó, Elveszett illúziók

Puskin: Anyegin, Versek: Csaadajevhez, 1818, A nap tüzét, A tör, A fogoly, Madárka, A magvető, A könyvtáros beszélgetése a költővel, A tengerhez, xxx-hoz(1825); Téli este, A próféta, Téli utazás, Üzenet Szibériába, Az Antifár-fa, A költő és a tömeg, Téli reggel, Szerettem önt, Az emlékmű

Lermontov: Korunk hőse, Versek: Nem Byron vagyok, A vitorla, A költő halála, Borogyino, A fogoly, Elváltunk, Ég áldjon, mosdatlan Oroszhon, Tűnődés, Hazám, A szikla, Álom, Így ilyen forrón, Kimegyek az éji ködös útra, A próféta

Flaubert: Bovaryné, Érzelmek iskolája

Maupassant: A szépfiú; Novellák: Gömböc, A Tellier-ház, Fifi kisasszony, Parent úr, Bogár, Latinoktatás, Céltalan szépség, Két jóbarát

Zola: Germinal

Gogol: Holt lelkek, Az arckép, A köpönyeg

Goncsarov: Oblomov

Turgenyev: Apák és fiúk, Rugyin, Aszja

Dosztojevszkij: A Karamazov testvérek, Bűn és bűnhődés

Tolsztoj: Háború és béke, Anna Karenina

Szakirodalom a XIX. sz. világirodalmához

(új típusú második szigorlat)

(Megjegyzés: Legalább egy szakirodalmi olvasmány /tanulmány, monográfia egésze vagy része/ minden egyes íróhoz kötelező.)

I. Összefoglaló művek:

Török Endre: Orosz irodalom a XIX. században

Hajnády Zoltán: Az orosz regény

Hajnády Zoltán: A kultúra mint emlékezet

Halász Előd: A német irodalom története

Győrffy Miklós: A német irodalom rövid története

Szenczi-Szobotka-Katona: Az angol irodalom története

Richard Ruland-Malcolm Bradbury: Az amerikai irodalom története

Országh L.-Virágos Zs.: Az amerikai irodalom története

Dobossy László: A francia irodalom története I-II.

Világirodalmi Lexikon szócikkei

Szerb Antal: A világirodalom története

Babits Mihály: Az európai irodalom története

Maár Judit-Ádám Anikó: Nyelv, költészet, titok; Válogatás a francia szimbolisták esztétikai írásaiból

Izmusok sorozat: A romantika

A naturalizmus

A szimbolizmus

A romantika enciklopédiája

A szimbolizmus enciklopédiája

Gilman: A dekadencia (Mérleg sorozat)

Albert Camus: A lázadó ember

Bahtyin: Az eposz és a regény - Literatura 1995/4, vagy Az irodalom elméletei III.

II. Egyes írókról:

Huszonöt fontos oros regény (Puskin, Lermontov, Gogol, Goncsarov, Turgenyev, Tolsztoj, Dosztojevszkij)

Huszonöt fontos német regény (Storm)

Huszonöt fontos angol regény (Brontë, Thackeray, Dickens)

Huszonöt fontos francia regény (Balzac, Stendhal, Flaubert, Maupassant, Zola)

Bécsy Tamás: A cselekvés lehetősége (Büchner, Hebbel)

Hajnády Z.: Lev Tolsztoj. Tragikum, halál, katarzis

Hajnády Z.: Tolsztoj világa

Török E.: Lev Tolsztoj. Világtudat és regényforma

Jurij Lotman: Puskin (Mérleg sorozat)

Tallár Ferenc: Utópiák igézetében (Lermontov, Gogol, Turgenyev, Goncsarov)

Bakcsi György: Gogol

Borisz Ejhenbaum: Az irodalmi elemzés (Korunk hőse, 320-394)

Meszerics István: Orosz klasszikusok öröksége (Korunk hőse, 150-176)

Bahtyin: Dosztojevszkij poétikájának problémái - In: B.: A szó esztétikája

V. Tóth László: Dosztojevszkij-hőstípusok

Fejér Ádám: Raszkolnyikov, a humanista eszme áldozata

Kroó Katalin: A Karamazov testvérek (ELTE egyetemi jegyzet)

Király Gyula: Dosztojevszkij és az orosz próza

Balassa Péter: Majdnem és talán (Dosztojevszkijről: 101-145; Tolsztojról: 145-157)

Bergyajev: Dosztojevszkij világszemlélete

Zöldhelyi Zsuzsa: Turgenyev világa

D. Zöldhelyi Zs.: Turgenyev prózai költeményei

Hetesi István: Turgenyev

Hetesi I.: Turgenyev és Hamlet - Filológiai Közöny, 1993/2, 128-136.

Szávai János: Nagy francia regény (Stendhal, Balzac, Flaubert)

Poszler György: A regény válasútjai

Balassa P.: Flaubert: Érzelmek iskolája (In: B. P.: Színeváltozás)

Lukács György: A regény elmélete

Szávai János (szerk.): Boccacciótól Salingerig. Novellaértelmezések (Gogol, Poe, Tolsztoj, Flaubert, Maupassant)

Gyergyai Albert: Klasszikusok (Balzac, Flaubert)

Illés Endre: Stendhal - I. E.: Hármaskönyv (Az életmű-sorozat Mestereim, barátaim, szerelmeim I. kötetében A Milanese címen jelent meg)

Taxner Tóth Ernő: A Brontë nővérek világa

“ : Dickens világa

Szegedy-Maszák Mihály: Kubla kán és Pickwick úr. Romantika és realizmus az angol irodalomban (A realizmus kora)

Sükösd Mihály: Dickens

Ungvári Tamás: Thackeray

Solyámossy Miklós: Zola

M. M. Vlagyimirova: Zola “biologizmusának” néhány kérdése és a Rougon-Macquart ciklus etikai pátosza - Filológiai Közöny 1980/2. 181-194.

Kovács Árpád: Az eszmélésregény narratív modellje: Dosztojevszkij; - Filológiai Közöny 1983/1-2. 61-74.

Fried István: Tíz híres regény (Balzac, Thackeray, Dickens, Turgenyev)

Pálfi Ágnes: Puskin-elemzések (Vers és próza) (Anyegin: 102-115)

III. Összehasonlító irodalomtudomány, recepcióesztétika

A komparatiztika kézikönyve (szerk.: Fried István) Szeged, 1987.

Utak a komparatiztikában (szerk.: Fried I.) Szeged 1997.

Az összehasonlító irodalomtörténet klasszikusai. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Lengyel Béla, Universitas, Bp., 1995.

A Helikon c. folyóirat intertextualitás száma, 1996. 1-2.

Jauß: Irodalomtörténet mint az irodalomtudomány provokációja, Helikon 1980, 1-2.

Jauß: A recepcióesztétikai megközelítés részlegessége - In: Goethe: Iphigenia Tauriszban, Pécs, 1996.

Kulcsár Szabó Ernő: A szöveg mint recepcióesztétikai probléma, Literatura 1991, 2.

Viktor _megač: Az intertextualitás válfajai, Literatura 1991/3.

Fried István: Új utak a komparatistikában, Literatura, 1993, 3.

Kulcsár Szabó Ernő: Komparatív vagy integratív I. Literatura, 1993, 3.

Szegedy-Maszák Mihály: Nemzeti és összehasonlító irodalomkutatás, Literatura, 1994/2.

Fried I.: A magyar irodalom európai kapcsolatrendszere, Literatura, 1995, 1.

Szegedy-Maszák M.: A kánonok szerepe az összehasonlító kutatásban, Irodalomtörténet, 1995, 5
és Sz. M. M.: "Minta a szőnyegen"

Kulcsár Szabó Ernő: Történetiség. Megértés. Irodalom.

Jurij Lotman: Szöveg a szövegben - In: Kultúra, szöveg, narráció (szerk.: V. Gilbert E. és Kovács Á.)

Kulcsár Szabó Zoltán: Intertextualitás: létmód és/vagy funkció?, Irodalomtörténet, 1995, 4.

Fried I.: Utak és tévutak Kelet-Közép-Európa irodalmában, Magvető, 1989.

Vilcsek Béla: Az irodalomtudomány "provokációja", Eötvös-Balassi, Bp. 1995, 199-259.

20. századi irodalomtörténet szigorlat

TÉTELEK AZ ÚJ TÍPUSÚ III. IRODALOMTÖRTÉNETI SZIGORLATHOZ MAGYAR IRODALOM

1. A modernség megjelenési formái a lírai költészetben. Vajda János, Reviczky Gyula, Kiss József, Komjáthy Jenő, Czöbel Minka versei.
2. A századvégi regény és novella. Gozsdu, Petelei, Bródy, Ambrus, Papp Dániel, Tömörkény, Cholnoky V. prózája.
3. Ady Endre versei.
4. Babits Mihály versei. Babits prózája: A golyakalifa; Tímár Virgil fia; Halálfiái.
5. Kosztolányi Dezső versei. Prózája: Nero, a véres költő; Pacsirta; Aranysárkány; Édes Anna; Esti Kornél-történetek. Jelentősebb elbeszélések.
6. A Nyugat és környékének esszéistái. Ady, Ignotus, Schöpflin Aladár, Babits, Kosztolányi. Szerb Antal, Halász Gábor, Cs. Szabó László. Toll-vita, Indiszkréción az irodalomban vita, Babits-József Attila viszony.
7. A Nyugat és környékének prózáirói. Krúdy Gyula: Szindbád-novellák; Napraforgó; Utolsó Szivar az Arabs Szürkénél; A hírlapíró és a halál. Kaffka Margit: Színek és évek. Csáth Géza elbeszélései; Napló. Karinthy: Így írtok ti; Capillária; Utazás Faramidóba. Füst Milán: Advent; A feleségem története.
8. Móricz Zsigmond: Sárarany; Az Isten háta mögött; A fáklya; Rokonok. Novellák: Hét krajcár; Szegény emberek; Tragédia; Barbárok. Tersánszky Józsi Jenő: Kakuk Marci; Margarétás dal. Szabó Dezső: Az elsodort falu; Feltámadás Makucskán.
9. Juhász Gyula, Tóth Árpád, Füst Milán versei. Kassák Lajos versei és a magyar avantgárd folyóiratok.
10. József Attila versei. Esztétikai írások. Szabad-ötletek jegyzéke.
11. Az utómodern korszak lírája. Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós, Illyés Gyula versei.
12. Az utómodern korszak prózája I. Nagy Lajos: Kiskúnhalom; Budapest Nagykávéház. Németh László: Gyász; Iszony; Égető Eszter. Illyés Gyula: Puszták népe; Hunok Párizsban. Tamási Áron: Ábel a rengetegben. Szép Ernő: Emberszag.
13. Az utómodern korszak prózája II. Márai Sándor: Egy polgár vallomásai.; Szindbád hazamegy; Béke Ithakában. Déry Tibor. A befejezetlen mondat. Szentkuthy Miklós: Fejezet a szerelemről; Szent Orpheus breviáriuma (egy regény); Az egyetlen metafora felé. Határ Győző: Héliane.
14. Az Újhold és környékének lírikusai és a kései vallomás-költészet. Weöres Sándor, Pilinszky János, Nemes Nagy Ágnes versei. Juhász Ferenc és Nagy László versei.
15. Ottlik Géza: Iskola a határon; Hajnali háztetők; Minden megvan. Mészöly Miklós: Az atléta halála; Saulus; Film; Megbocsátás. Mándy Iván: Mi az, öreg; Zsámboky mozija. Weöres Sándor: Psyché. Vas István: Mért vijjog a saskeselyű.
16. Tandori Dezső: Töredék Hamletnek; A becsomagolt vízpart; Egy talált tárgy megtisztítása; Koppár köldüs.

Petri György versei. Oravecz Imre versei. Orbán Ottó versei. Kukorelly Endre versei. Kovács András Ferenc versei.

17. Örkény István: Egypercesek. Grendel Lajos: Éleslövészlet. Konrád György: A látogató. Nádas Péter: Egy családrégény vége; Emlékiratok könyve.

18. Hajnóczy Péter: A halál kilovagolt Perzsiából.

Kertész Imre: Sorstalanság. Lengyel Péter: Macskakő. Krasznahorkai László Sátántangó.

Bodor Ádám: Sinistra körzet.

19. Esterházy Péter: Termelési-regény; Bevezetés a szépirodalomba; Hahn-Hahn grófnő pillantása.

Márton László: Átkelés az üvegen.

Garaczi László: Nincs alvás; Mintha élnél - Egy lemúr vallomása.

20. Füst Milán: IV Henrik; Boldogtalanok.

Németh László: VII: Gergely.

Örkény István: Tóték; Pisti a vérzivatarban.

Csurka István: Házmestersirató; Döglött aknák.

Nádas Péter: Találkozás.

Spiró György: Csirkefej. Márton László: A nagyratörő.

Parti Nagy Lajos: Mauzóleum.

20. századi világirodalmi tételek

1. A modern dráma kezdetei

Csehov: *Sirály, Ványa bácsi, Három nővér, Cseresznyés kert*

Ibsen: *Peer Gynt, Nóra, A vadkacsa*

Strindberg: *Az apa, Júlia kisasszony, Álomjáték*

2. A modern narráció előzményei és kezdetei

Fontane: *Effi Briest*

Csehov: *A csinovnyik halála, A 6-os számú kórterem, A tokbabújt ember, Bánat, Jonics, A kutyás hölgy, Fájdalom, A menyasszony*

Oscar Wilde: *Dorian Gray arcképe, A readingi fegyház balladája*

Henry James: *A csavar fordul egyet*

Marcel Proust: *Az eltűnt idő nyomában I.*

Thomas Hardy: *Egy tiszta nő*

3. A modern líra előfutárai és kezdetei és az orosz szimbolizmus

Baudelaire, Mallarmé, Rimbaud, A. Blok, Vj. Ivanov, A. Belij versei

V. Brjusov: *A tüzes angyal*

F. Szologub: *Undok ördög*

4. Az avantgárd irányzatai Kelet- és Nyugat-Európában

V. Hlebnyikov: *Zangezi*

V. Majakovszkij: *Nadrágba bújt felhő*

Appolinaire: *Égőv; versek*

Aragon, Breton, Éluard, Tzara versei

O. Mandelstam és B. Paszternak versei

5. Klasszikus modernség a nyugat-európai lírában

H. Hofmannsthal, S. George, R. M. Rilke, G. Trakl, G. Benn, Valéry, T. S. Eliot (*Átokföldje* és versek), E. Pound, W. B. Yeats, F. Pessoa, F. García Lorca, Kavafisz költészete

6. A drámai kifejezésformák forradalma: groteszk, abszurd, kollázs

A. Jarry: *Übű király*

P. Handke: *Kaspar*

Th. Bernhard: *II. Erzsébet*

B. Strauss: *Az idő és a szoba*
H. Müller: *Hamletgép*
Samuel Beckett: *Godot-ra várva, Az utolsó tekercs*
Eugene Ionesco: *A kopasz énekesnő, A lecke*
Jean Genet: *Cselédek*

7. Eltávolodás a realista regény hagyományától. I.

André Gide: *A pénzhamisítók*
Th. Mann: *Varázshegy*
M. Tournier: *A rémkirály*
Bulgakov: *A Mester és Margarita*

8. Eltávolodás a realista regény hagyományától. II.

H. Hesse: *Üveggyöngyjáték*
Camus: *A pestis*
J.-P. Sartre: *A szavak*

9. A realista regény hagyományának továbbélése és változásai

Ivo Andrić: *Híd a Drinán*
M. Krleža: *A Glembayak-ciklus egy darabja*
J. Zamjatyin: *Mi*
I. Babel: *A lovashadsereg*
H. Böll: *Csoportkép hölgygel*
G. Grass: *A bádogdob*
Hemingway: *Az öreg halász és a tenger; A Kilimandzsáró hava*
Bulgakov: *A mester és Margarita*

10. Az anti-totalitáriánus diskurzus Kelet-Európában

Szolzenyicin: *Iván Gyenyiszovics egy napja*
J. Brodskij versei
Veny. Jerofejev: *Moszkva-Petuski*
Danilo Kiš: *Borisz Davidovics síremléke*

11. Az epikus színház hagyományának megőrzése és alakváltozásai

G. B. Shaw: *Szent Johanna*
B. Brecht: *Kurázi mama, Koldusopera*
F. Dürrenmatt: *Az öreg hölgy látogatása*
O'Neill: *Amerikai Elektra*
E. Albee: *Nem félünk a farkastól*
Harold Pinter: *Az étellift*
F. García Lorca: *Vérnász*

12. A modern próza nagy megújítói 1. Nyugat-Európa

J. Joyce: *Ulysses*
Virginia Woolf: *Orlando*

13. A modern próza nagy megújítói 2. Közép-Európa

F. Kafka: *A kastély*
R. Musil: *A tulajdonságok nélküli ember*
H. Broch: *Vergilius halála*

14. A francia új regény; kommentár és intertextus a német prózában

P. Handke: *Végre egy kínai*
Th. Bernhard: *Korrektúra*
Ch. Ransmayr: *Az utolsó világ*
N. Sarraute: *Gyerekkor*
A. Robbe-Grillet: *Az útvesztő*

15. A posztmodern regény

T. Pynchon: *A 49-es tétel kiáltása*

J. Barth: *Az út vége*

U. Eco: *A rózsza neve*

Milorad Pavic: *Kazár szótár*

I. Calvino: *Ha egy téli éjszakán egy utazó*

16. A közép- és kelet-európai humor és groteszk

Hasek: *Svejk*

K. Capek: *Harc a szalamandrakkal*

Gombrowicz: *Ferdydurke*

B. Hrabal: *Sörgyári capriccio*

Sl. Mrozek: *Tangó*

17. A latin-amerikai novella és regény

Borges: *Az Alef, Funes, az emlékező, Bábeli könyvtár, Pierre Ménard, a Don Quijote írója*

G. García Marquez: *Száz év magány*

J. Cortázar: *Nagyítás*

M. Vargas Llosa egy regénye

18. A század második felének lírai törekvései

Celan, e. e. cummings, W. C. Williams, Brodskij, a beat költők nemzedéke, Seamus Heaney,

Wallace Stevens, Ernst Jandl, Samuel Beckett

Tájékoztató szakirodalmi bibliográfia a III. Irodalomtörténeti Szigorlathoz

Magyar irodalom

I. Általános művek, kézikönyvek

-A magyar irodalom története V-VI.k. Ak. Kiadó. Bp.

-A magyar irodalom története 1945-1975. Szerk. Béládi M.--Rónay L. Ak. Kiadó. Bp., 1990.

-Schöpflin Aladár: A magyar irodalom története a 20. században. Bp., 1937.

-Kulcsár Szabó Ernő: A magyar irodalom története 1945-1991. Bp., 1993.

-Kortárs magyar írók kislexikona 1959-1988. Bp., 1989.

-Bori Imre: A modern magyar irodalom irányai I-II.

-Bori Imre: A jugoszláviai magyar irodalom rövid története. Újvidék, 1993.

-Kántor L.--Láng G.: Romániai magyar irodalom 1945-1970. Bukarest, 1971.

II. Tanulmányok és dokumentumok

-Feljegyzések és levelek a Nyugatról. (Kiad., bev., jegyz.: Vezér Erzsébet). Bp., 1975. 51-255.

-A Hét. (Vál.: Fábri Anna, Steinert Ágota). Bp., 1978. I-II.

-Ilia Mihály: A Holnap születése. In: Irodalomtörténeti dolgozatok. (Szerk.: Koltai-Kastner Jenő, Halász Előd, Király István). Szeged, 1960. 89-101.

-Németh G. Béla: A fölkészülés folyóirata: A Magyar Csillag, A szerkesztő Illyés. Kortárs, 1994/5. 5-13.; ill.: N. G. B.: Kérdések és kétségek. Bp. 1995.

-Nyugat. (Vál.: Kenyeres Zoltán). Bp., 1988. I-II.

-Rába György: A nagy nyugatosok Európa- és magyarságtudata. Jelenkor 1985. 589-596.

-Vita a Nyugatról. (Szerk.: Kabdebó Lóránt). Bp., 1973.

-Babits Mihály: Esszék, tanulmányok. Bp. 1978.

-Balassa Péter: Észjárások és formák. Bp. 1985.

-Balassa Péter: A látvány és a szavak. Bp. 1987.

-Balassa Péter szerk. Diptychon. Elemzések Nádas Péter és Esterházy Péter műveiről. Bp. 1988.

- Bécsy Tamás: A drámamodellek és a mai dráma. Bp. 1974.
- Bécsy Tamás: A dráma lételméletéről. Bp. 1984.
- Béládi Miklós: Érintkezési pontok. Bp. 1974.
- Béládi Miklós: Értékváltozások. Bp. 1986.
- Bodnár György: A "mese" lélekvándorlása. Bp. 1988.
- Bori Imre: Prózatörténeti tanulmányok. Bp.-Újvidék. 1993.
- Gyergyai Albert: A Nyugat árnyékában. Bp. 1968.
- Halász Gábor válogatott írásai. Bp. 1977.
- Hankiss E. szerk.: Formateremtő elvek a költői műalkotásban. Bp. 1970.
- Hankiss Elemér szerk.: A novellaelemzés új módszerei. 1971.
- Kabdebó L.--Kulcsár Sz. E. szerk.: "de nem felelnek, úgy felelnek". A magyar líra a húszas-harmincas évek fordulóján. Pécs. 1992.
- Kabdebó L.--Kulcsár Sz.E. szerk.: Szintézis nélküli évek. Nyelv, elbeszélés és világkép a harmincas évek epikájában. Pécs. 1993.
- Kassák Lajos: Az izmusok története. Bp. 1972.
- Kenyeres Zoltán: Gondolkodó irodalom. Bp. 1974.
- Kenyeres Zoltán szerk. Esszépanoráma I-III. Bp. 1978.
- Komlós Aladár: A szimbolizmus és a magyar líra. Bp. 1965.
- Kosztolányi Dezső: Írók, festők, tudósok I-II. Bp. 1958.
- Kulcsár Szabó Ernő: Műalkotás--szöveg--hatás. Bp. 1984.
- Németh G. Béla: Mű és személyiség. Bp. 197
- Németh G. Béla: Századutóról - századelőről. Bp. 1985.
- Sôtér István: Tisztuló tükrök. Bp. 1966.
- Szabolcsi Miklós: Világirodalom a 20. században. Bp. 1987.
- Szegedy-Maszák Mihály: "A regény, amint írja önmagát". Bp. 1987.
- Szerb Antal: Gondolatok a könyvtárban. Bp. 1971.
- Tarján Tamás: Kortársi dráma. Bp. 1983.
- Thomka Beáta: Narráció és reflexió. Újvidék. 1980.
- Thomka Beáta: A pillanat formái. Újvidék. 1986.
- Veres András: Mű, érték, műérték. Bp. 1975.
- Csipesszel a lángot. Tanulmányok a legújabb magyar irodalomról. (Szerk.: Károlyi Csaba). Bp., 1994.
- Keresztury Tibor: Félterpeszben. Arcképek az újabb magyar irodalomból. Bp., 1991.

III. Szakirodalom az egyes tételekhez

1. (Vajda János)

- Komlós Aladár: Vajda János. Bp. 1954.
- Sôtér István: Vajda János. In: Romantika és realizmus. 1965.
- Gergely Gergely: V. J. Gina emléke ciklusa. A magát megadó én lírája. ItK. 1972.2.
- Gergely Gergely: V. J.: Sirámok. Az elbizonytalanodott én lírája. ItK. 1973.
- Mezei József: Az individuum lázadása. V. J. 1827-1897. It. 1972.3.
- Kovács Kálmán: Vajda gondolati költészete. Studia Litteraria. 1977.
- Széles Klára: Vajda János. 1982.
- Németh G. Béla: Mű és személyiség. Bp., 1970.

(Reviczky Gyula)

- Hárságyi Zoltán: R. Gy. arcképe. It. 1954.
- Komlós Aladár: R. Gy. Bp. 1955.
- Mezei József: A szimbolista élmény kialakulása. Bp. 1968.
- Széles Klára: R. Gy.
- Komlós Aladár: Vereckétől Dévényig. Bp., 1972.

- Németh G. Béla: Küllő és kerék. Bp. 1981.
- Szalay Károly: Reviczky humor-elmélete. It. 1955.
- Wintermantel István: R. Gy. humor-filozófiája. ItK. 1971. 1-2.
- Németh G. Béla: A magyar irodalomkritikai gondolkodás a pozitívizmus korában. Bp., 1981.
- Széles Klára: A Reviczky-dalok szerkezete. It. 1972.

(Kiss József)

- Rubinyi Mózes, Kiss József élete és munkássága, Bp., 1926.
- S. Varga Pál, A gondviselэшhittől a vitalizmusig, Debrecen, 1994. 185-210, 235-292.

(Komjáthy Jenő)

- Komlós Aladár: Vereckétől Dévényig. Bp., 1972.
- Németh G. Béla: Mű és személyiség. Bp., 1970.
- Horváth János: Tanulmányok. Bp., 1956.
- Eisemann György: Szimbólum és metafizikum K. J. költészetében Bp., 1997.

(Czóbel Minka)

- Danyi Magdolna, Czóbel Minka, Újvidék, 1978.
- Pór Péter, Konzervatív reformtörekvések a századforduló irodalmában. Justh Zsigmond és Czóbel Minka népiessége, Bp., 1971. (Irodalomtörténeti Füzetek, 73.)

2. (Gozsdu Elek)

- Mérai Horváth Károly: G. E. A Hét 1893.I.
- Lovass Gyula: Gozsdu, egy századvégi elbeszélő. Vigilia, 1942.
- Lôrinczy Huba: Szépségvágy és rezignáció. 1984.
- Szántó Erzsébet: G. E. 1939.
- Reisz Mihály: G. E. 1941.

(Petelei István)

- Bodnár György: A "mese" lélekvándorlása. 1988.
- Schöpfli Aladár: Petelei István. In: Magyar írók 1919.
- Rossmann Magda: Petelei István. 1932.
- Nagy István: Egy feledésbe merült magyar novellista. In: A harc hevében. 1957.
- Kozma Dezsô: Petelei István.
- Németh G. Béla: Századutóról - századelôröl. Bp., 1985.
- Györke Ildikó: A balladaszerű novella megjelenése Petelei Istvánnál. It. 1992. I.

(Bródy Sándor)

- Földes Anna: B. S. Bp. 1964.
- Bóka László: Tegnaptól máig. 1958.
- Bóka László: B. kisregényei. Bev. B. S.: Két szűz asszony és tanulmányok. 1962.
- Czine Mihály: B. S. novellái. Kortárs. 1960.
- Sôtér István: B. S. Kortárs, 1964.
- Németh G. Béla: Mű és személyiség. Bp., 1970.
- Eisemann György: Keresztutak és labirintusok. Bp., 1991.

(Ambrus Zoltán)

- Gyergyai Albert: A. Z. Kortárs, 1959.1.
- Dávidné Angyal Paula: A. Z. Bp. 1934.
- Fallanbüchneré Ambrus Gizella: A. Z. It. 1961.
- Gyergyai Albert: Midas király. A. Z.: Midas király. Bp. 1967.
- Korek Valéria: Hangulat és valóság. 1976.
- Lôrinczy Huba: Szépségvágy és rezignáció. 1984.
- Eisemann György: Midas a századfordulón. in. Ősformák jelenidőben. Bp. 1995.

(Papp Dániel)

- Dobos István: Alaktan és értelmezéstörténet. Debrecen,

(Tömörkény István)

- Gergely Gergely: T. I. Táj és irodalom. 1943.
- Sôtér István: T. I. (Bev.) T. I.: Vándorló földek. 1952.
- Vargha Kálmán: T. I. (Bev.) T. I. Válogatott elbeszélések 1953.
- Turczel Lajos: A célszerű szövény embörök írója. In: Őrások mérlegen. 1958.
- Kispéter András: Tömörkény és a századvégi népiesség néhány kérdése. It. 1970.1.
- Németh G. Béla: Századutóról - századelőről. Bp., 1985.

(Cholnoky Viktor)

- Vár u. 17. Cholnoky Viktor különszám 1993.1.

3. (Ady Endre)

- Babits Mihály: Tanulmány Adyról. Nyugat 1920/I., 128-147. Ill.: B. M.: Esszék, tanulmányok. Bp., 1978. I. 667-692.
- Németh László: Ady Endre. In: A minőség forradalma III. Bp. 1940.
- Vezér Erzsébet: Ady Endre. Bp. 1977.
- Földessy Gyula: Ady minden titkai. Ady-kommentárok. Bp. 1949.
- Király István: Ady Endre I-II. Bp. 1970.
- Németh G. Béla: A tragikum vállalása. In: Küllő és kerék. Bp. 1981.
- Balogh László: Mag hó alatt. Bevezetés Ady költészetének jelképrendszerébe. Bp. 1977.
- Rába György: Szimbólum és világnézet, A drámaelvű líra. In: R. Gy.: Csönd-herceg és a nikkell szamovár. Bp., 1986. 7-16, 17-48.
- Eisemann György: A lírai én mitológiája Ady Endre költészetében. In: E. Gy.: Ősformák jelenidőben. Orpheusz Könyvek. Bp., 1995. 128-149.
- Hévízi Ottó: Egy "elböcsült" poéta hívôsége. Alföld 1993/9. 50-63.
- Gintli Tibor: A Minden-élmény jelentôsége Ady lírájában. Irodalomtörténet 1994. 33-46.
- Kormos Mária: Ady Endre: Az eltévedt lovas. In: Az elemzés kalandjai. (Szerk: Balassa Péter, Kovács András Bálint). ELTE, Esztétika Tanszék. 1985. 3-34.
- Halász Előd: Nietzsche és Ady. Ictus, Szeged, 1995.

4. (Babits Mihály)

- Rába György: Babits Mihály költészete 1903-1920. Bp. 1981.
- Rába György: Babits Mihály. Bp. 1983.
- Babits-émlékkönyv. (Szerk.: Illyés Gyula). Bp. 1941.
- Nemes Nagy Ágnes: A hegyi költő. Bp. 1984.
- J. Soltész Katalin: Babits Mihály költői nyelve.
- Rába György: A szép hűtlenek (Babits, Kosztolányi és Tóth Árpád versfordításai). Bp., 1969.
- Tolcsvai Nagy Gábor: Bizonyosság és kétely határán. Babits első kötetének stílusrétegzettségéről. Literatura 1994/1. 73-88.
- Rába György: Babits Mihály költészete. Szépirodalmi Könyvkiadó, Bp., 1981.
- Németh G. Béla: Babits Mihály: Mint különös hírmondó. Szerep, vállalás, identifikáció. In: N. G. B.: Századutóról-századelőről. Irodalmi és művelődéstörténeti tanulmányok. Magvető, Bp. 1985. 265-282.
- Németh G. Béla: Mindenütt csak kék az ég (Az egyetemesség és viszonylagosság költői élménye a fiatal Babitsnál). in: N. G. B.: Kérdések és kétségek. Balassi Kiadó. Bp. 1995. 60-76.
- Németh G. Béla: Babits, a szabadító. Bp., 1987.
- Szigeti Csaba: Versválság és prozódia (Vázlat az új klasszicizmus babitsi fogalmáról). In: "de nem felelnek, úgy felelnek". A magyar líra a húszas-harmincas évek fordulóján. (Szerk: Kabdebó Lóránt, Kulcsár Szabó Ernő). Pécs, 1992. 95-111.

5. (Kosztolányi Dezső)

- Kosztolányi Dezső: Nyelv és lélek. Bp. - Újvidék 1990. (Több kiadásban is.)
- Rónay László: Kosztolányi Dezső. Bp. 1977.
- Tanulmányok a Literatura 1986/1-2. számából

- Thomka Beáta. 1986.
- Hankiss E. szerk. 1971.
- Németh G. Béla: Küllő és kerék. Bp. 1981.
- Szauder József: Tavaszi és őszi utazások. Bp. 1980.
- Szegedy-Maszák Mihály: Esti Kornél. In: Sz-M. M.: Világkép és stílus. Bp., 1980. 466-497.
- Németh G. Béla: Az elgondolhatatlan álorcái. A szerep jelentősége Kosztolányi Számadásában. in: N. G. B.: Századutóról-századelőről. Bp., 1985. 292-314.
- Kulcsár-Szabó Zoltán: Hal(l)ott (?) beszéd (?). Szépliteratúrai Ajándék 1997/1-2. 72-84.
- Lôrincz Csongor: A szignifikáció "törése": alakzat és szövegköziség. Irodalomtörténet 1997/4. 573-596.
- Szegedy-Maszák Mihály: Kosztolányi nyelvszemlélete. in: Sz-M. M.: "Minta a szönyegen". Bp., 1995. 162-176.
- Vajda Endre: Kosztolányi Dezsô: Halotti beszéd. In: Miért szép? Századunk magyar lírája verselemzésekben. (Szerk: Albert Zsuzsa, Vargha Kálmán). Bp. 1967. 191-200.
- Thomka Beáta: Esszéterek, regényterek. Fórum, Újvidék, 1988.
- A rejtőző Kosztolányi. (Szerk.: Mész Lászlóné). Bp., 1987.

6. (A Nyugat és környékének esszéistái)

- Nyugat repertórium. (Szerk.: Galambos Ferenc). Bp., 1959.
- Esszépanoráma I-III. (Szerk.: Kenyeres Zoltán). Bp., 1978.
- Fülöp László: Schöpfung Aladár pályaképe. Studia Litteraria, tom. XXXI., Debrecen, 1993.
- Ady Endre: Művészeti írások. Bp.,
- Babits Mihály: Esszék, tanulmányok I-II. Bp., 1978.
- Kosztolányi Dezsô: Írók, festők, tudósok. Bp., 1958.
- Szerb Antal: A magyar irodalom története
- Szerb Antal: Gondolatok a könyvtárban. Bp., 1971.
- Poszler György: Szerb Antal. Akadémiai, Bp., 1973.
- Halász Gábor válogatott írásai. Bp., 1977.
- Mikó Krisztina: Halász Gábor. Bp., 1995.
- Cs. Szabó László: Shakespeare. Bp., 1988.

7. (Krúdy Gyula)

- Bori Imre: Krúdy Gyula. Újvidék, 1978.
- Czére Béla: Krúdy Gyula. Bp., 1987.
- Fülöp László: Közelítések Krúdyhoz. Bp., 1986.
- Szauder József: Tavaszi és őszi utazások. Bp., 1980.
- Tanulmányok a Literatura 1986/1-2. számából

(Kafka Margit)

- Földes Anna: Kafka Margit. Bp., 1987.
- Fülöp László: Kafka Margit. Bp., 1987.
- Radnóti Miklós: Kafka Margit művészi fejlődése. In: R. M. művei. Bp., 1982.
- Bodnár György. 1988.

(Csáth Géza)

- Szajbély Mihály: Csáth Géza. Bp., 1989.
- Németh László: Az én katedrám. Bp., 1970.
- Bori Imre: Varázslók és mákvirágok. Újvidék, 1979.

(Karinthy Frigyes)

- Fráter Zoltán: Mennyei riport Karinthy Frigyesrel. Bp., 1987.
- Halász László: Karinthy Frigyes alkotásai és vallomásai tükrében. Bp., 1976.
- Beck András: A gondolkodás börtönében. Kísérlet Karinthy Frigyes művészetének értelmezésére. In: B. A.: Nincs megoldás, mert nincs probléma. Bp., 1992. 9-19.

(Füst Milán)

- Somlyó György: Füst Milán vagy a lesütött szemű ember. Balassi Kiadó, Bp., 1993.
- Elek Artúr - Fülep Lajos - Füst Milán levelezéséből. Kortárs 1987/10.
- Angyalosi Gergely: A lélek lehetőségei. Bp., 1986.
- Angyalosi Gergely: Narrativitás és valóságosság. Új Írás 1987/7.
- Bori Imre: Prózatörténeti tanulmányok. Akadémiai Kiadó, Bp., 1993.

8. (Móricz Zsigmond)

- Czine Mihály: Móricz Zsigmond. Bp., 1978.
- Bori Imre: Móricz Zsigmond prózája. Újvidék, 1982.
- Kabdebó--Kulcsár Sz. szerk. 1993.
- Hankiss E. szerk. 1970.
- A magvető nyomában (Móricz Zsigmondról). (Szerk.: Szabó B. István). Bp., 1993.
- Herczeg Gyula: Móricz Zsigmond stílusa. Bp., 1986.
- Szegedy-Maszák Mihály: "A regény, amint írja önmagát". Elbeszélő művek vizsgálata. Bp., 1980.
- Kulcsár Szabó Ernő: Beszédmód és horizont. Bp., 1996.

(Tersánszky Józsi Jenő)

- Rónay László: Tersánszky Józsi Jenő. Bp., 1983.
- Kulcsár Szabó Ernő: Beszédmód és horizont. Bp., 1996.

(Szabó Dezső)

- Nagy Péter: Szabó Dezső. Bp., 1964. 1972.

9. (Juhász Gyula)

- Borbély Sándor: Juhász Gyula. Bp., 1983.
- Zolnai Béla: Kosztolányi, Nietzsche, Juhász. Irodalomtörténet 1958. 389-403.

(Tóth Árpád)

- Kardos László: Tóth Árpád. Bp., 1965.
- Tanulmányok az Új Írás 1986/11. számából
- Németh G. Béla: A csendes tünődés költője. In: N. G. B.: Kérdések és kétségek. Bp., 1995. 140-148.

(Füst Milán)

- Rába György: A képzelet szertartásai (Füst Milán költészete). In: R. Gy.: Csönd-herceg és a nikkal szamovár. Szépirodalmi, Bp., 1986.
- Somlyó György: Füst Milán vagy a lesütött szemű ember. Balassi Kiadó, Bp., 1993.

(Kassák Lajos és a magyar avantgárd)

- Rónay György: Kassák Lajos alkotásai és vallomásai tükrében. Bp., 1973.
- Ferenczi László: Én Kassák Lajos vagyok. Bp., 1987.
- Bori Imre: Az avantgarde apostolai. Újvidék, 1971.
- Hankiss E. szerk. 1970.
- Kassák Lajos Emlékkönyv. (Szerk.: Fráter Zoltán, Petőcz András). Bp., 1988.
- Kulcsár Szabó Ernő: Beszédmód és horizont. Bp., 1996.
- Béládi Miklós: Jelzés a világba. In: Jelzés a világba. A magyar irodalmi avantgarde válogatott dokumentumai. (Vál., szerk.: Béládi Miklós, Pomogáts Béla). Bp., 1988, 5-31; Ill.: B. M.: Értékváltozások. Bp., 1986. 273-344.
- Derék Pál: A vasbetontorony költői. Bp., 1992.
- Kassák Lajos: Az izmusok Magyarországon. In: K. L.: Az izmusok története. Bp., 1972. 161-315.
- Tverdota György: A Nyugat és az avantgarde között. Literatura 1977/3-4, 76-94.

10. (József Attila)

- Németh Andor: József Attiláról. Bp., 1989
- Szabolcsi Miklós: Fiatal életek indulója; Érik a fény. 1977.; Kemény a menny. Bp., 1992.
- Szabolcsi Miklós: A verselemzés kérdéseire. Bp., 1968.

- Németh G. Béla: 7 kísérlet a kései József Attiláról. Bp., 1982.
- Erdődy E.--Szabolcsi M. szerk. József Attila útjain. Bp., 1980.
- Beney Zsuzsa: József Attila-tanulmányok. Bp., 1989 .
- Szép Szó. (Vál.: Bozóki András). Bp., 1987. 7-10., 21-23., 533-538.
- József Attila és a Szép Szó. (Szerk.: Hegyi Béla, Tarján Magda). Bp., 1987.
- Kulcsár Szabó Ernő: A magyar irodalom története 1945-1991. Bp., 1993. 7-189.
- Kulcsár Szabó Ernő: Beszédmód és horizont. Bp., 1996.

11. (Szabó Lőrinc)

- Rába György: Szabó Lőrinc. Bp., 1970.
- Kabdebó Lőránt: Szabó Lőrinc. Bp., 1985.
- Kabdebó L.--Kulcsár Szabó E. szerk. 1992.
- Szabó Lőrinc. Újraolvasó. (Szerk. Kabdebó Lőránt-Menyhért Anna). Bp., 1997.

(Radnóti Miklós)

- Pomogáts Béla: Radnóti Miklós. Bp., 1984.
- Nemes István: Radnóti Miklós költői nyelve. Bp., 1979.
- Lengyel András: Utak és csapdák. Bp., 1994.
- Tanulmányok az Új Írás 1984/11. számából

(Illyés Gyula)

- Tamás Attila: Illyés Gyula. Bp., 1989.
- Béládi Miklós: Illyés Gyula. Bp., 1987.
- Földes Anna: A költő felel. Beszélgetések Illyés Gyulával. Bp., 1986.

12. (Nagy Lajos)

- Kónya Judit: Nagy Lajos alkotásai és vallomásai tükrében. Bp., 1980.
- Tarján Tamás: Nagy Lajos. Bp., 1980.

(Németh László)

- Vekerdy László: Németh László alkotásai és vallomásai tükrében. Bp., 1970.
- Béládi Miklós. 1974. és 1986.
- Szegedy-Maszák M. szerk.: A mindentudás igézete. Bp., 1985.
- Kulcsár Szabó Ernő: Műalkotás, szöveg, hatás. Bp., 1987.
- Kocsis Rózsa: Minőségeszmény Németh László szépírói műveiben. Bp., 1982.

(Illyés Gyula)

- Tamás Attila: Illyés Gyula. Bp., 1989.
- Földes Anna: A költő felel. Beszélgetések Illyés Gyulával. Bp., 1986.

(Tamási Áron)

- Taxner-Tóth Ernő: Tamási Áron
- Z. Szalai Sándor: "Hit a harcban, remény a bajban". Bp., 1991.

(Szép Ernő)

- Purcsi Barna Gyula: Szép Ernő. Bp., 1984.

13. (Márai Sándor)

- Rónay László: Márai Sándor. Bp., 1990.
- Szegedy-Maszák Mihály: Márai Sándor. Bp., 1991.
- Fried István: Márai Sándor titkai nyomában. Mikszáth Kiadó, Salgótarján, 1993.
- Kulcsár Szabó Ernő: Beszédmód és horizont. Bp., 1996.
- Németh G. Béla: Kérdések és kétségek. Bp., 1995.
- Tolcsvai Nagy Gábor: A személyiséget állító tökéletes nyelv eszménye. In: Szintézis nélküli évek. (Szerk. Kabdebó Lőránt és Kulcsár Szabó Ernő). Pécs. 1993.

(Déry Tibor)

- Pomogáts Béla: Déry Tibor. Bp. 1974.
- Botka Ferenc: Déry Tibor és Berlin. Bp., 1994.
- Botka Ferenc: Megnyugodva és megbékélve. Veszprém, 1994.

- Egri Péter: Kafka és Proust indítások Déry művészetében. Bp., 1970.
- Kortársak Déry Tiborról. (Szerk.: Botka Ferenc). Bp., 1994.
- Pomogáts Béla: Déry Tibor. Bp., 1974.

(Szentkuthy Miklós)

- Szentkuthy Miklós: Frivolitások és hitvallások. (Szerk.: Kabdebó Lóránt és Tompa Mária). Bp., 1988.
- Szentkuthy Miklós: Harmonikus tépett lélek (Szerk.: Réz Pál, Tompa Mária) Bp. 1994.
- Béládi Miklós: Válaszutak. Bp., 1983.
- Rugási Gyula: Szent Orpheus arcképe (Szentkuthy-kalauz). Bp., 1992.
- Kabdebó Lóránt: A modern magyar próza egyik modellje. Szentkuthy Miklós; A modern magyar próza egyik modellje. Határ Győző. In: K. L: Vers és próza a modernség második hullámában. Argumentum, Bp., 1997.

(Határ Győző)

- Kabdebó Lóránt: A modern magyar próza egyik modellje. Határ Győző. In: K. L: Vers és próza a modernség második hullámában. Argumentum, Bp., 1997.

14. (Weöres Sándor)

- Bata Imre: Weöres Sándor közelében. Bp., 1979.
- Tamás Attila: Weöres Sándor. Bp., 1978.
- Kenyeres Zoltán: Tündérsíp. Weöres Sándorról. Bp., 1983.
- Magyar Orpheus. Weöres Sándor emlékezetére. (Szerk.: Domonkos Mátyás) Bp., 1990.
- Weöres Sándor (- bibliográfia). (Szerk.: Zimáné Lengyel Vera) Bp., 1979.
- Radnóti Sándor: Recrudescunt vulnera. Bp., 1991.

(Pilinszky János)

- Fülöp László: Pilinszky János. Bp., 1977.
- Radnóti Sándor: A szenvedő misztikus. Bp., 1981.
- Balassa Péter. 1987.
- Török Endre szerk. Beszélgetések Pilinszky Jánossal. Bp., 1983.

(Nemes Nagy Ágnes)

- Schein Gábor: Nemes Nagy Ágnes költészete. Bp., 1995.
- Balassa Péter. 1982. 1985.
- Lator László: Szigettenger. Bp., 1994.
- Juhász Anikó: Lét és líra. Rilke, Heidegger, Nemes Nagy Ágnes. In: Existencia. 1993/2.
- Rónay György: Olvasás közben. Bp., 1971.

(Juhász Ferenc)

- Bodnár György: Juhász Ferenc. Bp., 1994.
- Csúri Károly: Lehetséges világok. Bp., 1987.
- Katona Gergely: Juhász Ferenc emlékezetstílusa. Jelenkor 1995/2.

(Nagy László)

- Görömbei András: Nagy László költészete. Bp., 1992.
- Jánosi Zoltán: Nagy László mítoszához. Hírel 1993. 77-87.

15. (Ottlik Géza)

- Szegedy-Maszák Mihály: Ottlik Géza. Pozsony, 1994.
- Béládi Miklós: Válaszutak. Bp., 1983.
- Balassa Péter. 1982.
- Ottlik emlékkönyv. (Szerk.: Kelecsényi László) Bp., 1996.
- Dobos István-Odorics Ferenc: Beszédhelyzetben. Debrecen, 1994.

(Mészöly Miklós)

- Thomka Beáta: Mészöly Miklós. Pozsony, 1995.
- Alexa K.--Szörényi L. szerk. "Tagjai vagyunk egymásnak". Bp., 1991.
- Béládi Miklós. 1974.

- Béládi Miklós: Válaszutak. Bp., 1983.
- Mészöly Miklós művészete. In: Thomka Beáta szerk. Tanulmányok. Újvidék, 1986.
- Balassa Péter. 1982. 1985.

(Mándy Iván)

- Erdődy Edit: Mándy Iván. Bp., 1992.
- Vargha Kálmán: Álom, szecesszió, valóság. Bp., 1973.
- Balassa Péter. 1985.

(Weöres Sándor)

- Ineke Molenkamp-Wiltink: A női perspektíva szerepe Weöres Sándor Psyché és Esterházy Péter Tizenhöz hatyúk című művében. Jelenkor 1994/6. 533-542.

(Vas István)

- Balassa Péter: Önismeret és ellenanyag. Holmi 1992. 554-557.
- Köszeg Ferenc: Az önéletíró Vas István. Új Írás 1968/2. 107-111.

16. (Tandori Dezső)

- Farkas Zsolt: A minden-leírás és a neoavantgarde néhány problémája Tandorinál. In: F. Zs.: Mindentől ugyanannyira. Bp., 1994. 136-165. (JAK füzetek)
- Hegyi Lóránt: Tandori a versrajzoló. Tiszatáj 1988/12. 41-50.
- Szigeti Csaba: Tandori Dezső szonettváltozatai. In: Sz. Cs.: A hímfarkas bőre. Pécs, 1993. 71-90.
- Menyhért Anna: A kortárs olvasás és újraolvasás alakzatai a Tandori-recepcióban. Irodalomtörténet 1997/4.
- Doboss Gyula: Hérakleitosz Budán. (T. D. munkásságáról 1983-ig) Bp., 1988.
- Tarján Tamás: Egy tiszta tárgy találgatása. Bp., 1994.
- Balassa Péter. 1982.
- Radnóti Sándor: Mi az, hogy beszélgetés? Bp., 1988.

(Petri György)

- Keresztury Tibor: Petri György. Pozsony, 1998.
- Katona Gergely-Kulcsár Szabó Ernő: Az új lírai beszéd a válaszok horizontváltásában. Kísérlet a klasszikus-modern líra egy szereptípusának újraértésére. In: Kulcsár Szabó E.: Az új kritika dilemmái. Bp., 1994.
- Radnóti Sándor: Mi az, hogy beszélgetés? Bp., 1988.
- Radnóti Sándor: Recrudescunt vulnera. Bp., 1991.

(Oravecz Imre)

- Kulcsár-Szabó Zoltán: Oravecz Imre. Pozsony, 1996.
- Keresztury Tibor: Távlatok és állomások: Szajlától a mítoszig és vissza. In: K. T.-Mészáros Sándor: Szövegkijáratok. Bp., 1992. 30-53. (Dialogus)
- Keresztury Tibor: Csömör és poézis. In: K. T.-Mészáros Sándor: Szövegkijáratok. Bp., 1992. 7-29. (Dialogus)

(Orbán Ottó)

- Bori Imre: Huszonöt tanulmány a XX. századi magyar irodalomról. Újvidék, 1984. 542-549.
- Kis Pintér Imre: Esélyek. Bp., 1990. 114-130.
- Katona Gergely: Orbán Ottó költészete 1990 után. Irodalomtörténet 1995/4.
- Kulcsár-Szabó Zoltán: Egy költészet vakfoltjai (Orbán Ottó: Kocsmában mély a vén kalóz). Tiszatáj 1997/6., ill. in: K. Sz. Z.: Az olvasás lehetőségei. Bp., 1997.
- Bónus Tibor: "én ejtem a szót, de valaki más beszél" (?). (Imitativ formációk Orbán Ottó költészetében). Jelenkor 1997/10.

(Kukorelly Endre)

- Farkas Zsolt: Kukorelly Endre. Pozsony, 1996.
- Oláh Szabolcs: "Valami továbblibbenti mindig". Négy példa a jelentésconfiguráció (tervezhetetlen irányú) kimozdítására Kukorelly Endre költészetében. In: Keresztury T. -

Mészáros S. - Szirák P. (szerk.): Az újraértett hagyomány. Az Alföld Stúdió antológiája. Debrecen, 1996.

(Kovács András Ferenc)

-Kulcsár Szabó Ernő: A lírai mnemotechnika és a kulturális emlékezet "újraírása" Kovács András Ferenc verseiben. In: Kulcsár Szabó E.: Az új kritika dilemmái. Bp., 1994.

-Szigeti Csaba: A hímfarkas bőre. Pécs, 1993.

-H. Nagy Péter: A szöveghatárok feloldódása. In: H. N. P.: Kalligráfia és szignifikáció. Veszprém, 1997.

-Szigeti Csaba: Lábjegyzetek egy lábjegyzetelt palimpszesztushoz. Jelenkor 1993/11.

17. (Örkény István)

-Lázár István: Örkény István alkotásai és vallomásai tükrében. Bp., 1979.

-Bécsy Tamás: "E kor nekünk szülünk és megölünk". Bp., 1984.

-Tarján Tamás. 1983.

-Thomka Beáta. 1986 .

(Grendel Lajos)

-Szirák Péter: Grendel Lajos. Pozsony, 1995.

(Konrád György)

-Szirák Péter: Az Úr nem tud szaxofonozni. Bp., 1995.

-Radnóti Sándor: Recrudescunt vulnera. Bp. 1991.

(Nádas Péter)

-Balassa Péter: Nádas Péter. Pozsony, 1996.

-Balassa Péter szerk. 1988.

-Thomka Beáta. 1980. 1993.

-Kulcsár Szabó Ernő. 1987.

-Kulcsár-Szabó Zoltán: Az emlékező regény. In.: K. Sz. Z.: Az olvasás lehetőségei. Bp., 1998.

18. (Hajnóczy Péter)

-Mészáros Sándor: A szenvedés formái (Hajnóczy Péter prózája). In: Keresztury Tibor-M. S.: Szövegkijáratok. Bp., 1992. 123-139.

(Kertész Imre)

-Spiró György: Non habent sua fata. In: S. Gy.: Magániktató. Bp., 1985. 381-391.

-Molnár Gábor Tamás: Auschwitz mint írott világ. Kertész Imre: Sorstalanság. Alföld 1996.

(Lengyel Péter)

-Vár ucca 17. 1996/2. (Lengyel Péter-szám)

(Krasznahorkai László)

-Szirák Péter: A Krasznahorkai-olvasás. Bárka 1997

(Bodor Ádám)

-Márton László: Az elátkozott peremvidék. Holmi 1992. 1873-1880.

-Bengi László: A szövegszegmentumok iterációja mint az epikai világ megalkotása. Szépliteratúrai Ajándék 1997/2.

-Szirák Péter: A Bodor Ádám-olvasás. Alföld 1997

19. (Esterházy Péter)

-Kulcsár Szabó Ernő: Esterházy Péter. Pozsony, 1996.

-Balassa Péter szerk. 1988.

-Balassa Péter. 1982. 1985.

-Marianna D. Birnbaum: Esterházy - kalauz. Bp., 1991.

-Hódosy Annamária: Száll a hattyú... (Csokonai Lili és az intertextualitás). Tiszatáj 1993/10.

-Szegedy-Maszák Mihály: "A regény, amint írja önmagát". Bp., 1987.

-Szirák Péter: Az Úr nem tud szaxofonozni. Bp., 1995.

-Tolcsvai Nagy Gábor: Nyelv a magasban. Alföld 1994/7.

-Tolcsvai Nagy Gábor: A nyelv fennköltségének megvonása Esterházy Péter prózájában. Irodalomtörténet 1996/2.

-Wernitzer Julianna: Idézet-világ. Pécs-Bp., 1994.

(Márton László)

-Balassa Péter szerk. Üvegezés. Bp., 1994.

-Thomka Beáta: Áttetsző könyvtár. Pécs, 1993.

-H. Nagy Péter: A nyelvi tér poétikája és a történeti emlékezet "újraírása". (Márton László: átkelés az üvegen). In: H. Nagy P.: Kalligráfia és szignifikáció. Veszprém, 1997.

(Garaczi László)

-Bónus Tibor: A Nincs alvás és a prózakritika. Jelenkor 1996/2.

-Kulcsár-Szabó Zoltán: Heidegger az oviban. In: K. Sz. Z.: Az olvasás lehetőségei. Bp., 1998
20. (Füst Milán)

-Somlyó György: Füst Milán vagy a lesütött szemű ember. Balassi Kiadó, Bp., 1993.

(Németh László)

-Vekerdy László: Németh László alkotásai és vallomásai tükrében. Bp., 1970.

(Örkény István)

-P. Müller Péter: A groteszk dramaturgiája. Bp., 1990.

-Bécsy Tamás: "E kor nekünk szülünk és megölünk". Bp., 1984.

-Tarján Tamás. 1983.

-Thomka Beáta. 1986.

(Csurka István)

-P. Müller Péter: A dráma és nyilvánosság alakulása. Jelenkor 1994. 687-192.

-Tarján Tamás: Kortárs dráma. Bp., 1983. 239-267.

(Nádas Péter)

-Tarján Tamás: Nádas Péter dramaturgiája. In: T. T.: Egy tiszta tárgy találgatása. Bp., 1994. 87-104.

(Spiró György)

-Kis Pintér Imre: A játék vérre megy. In: K. P. I.: Esélyek. Bp., 1990. 87-96.

Szakirodalom a 20. századi világirodalmi tételekhez

Mész Lászlóné: Drámaértelmezések. Ibsen, Csehov, Beckett. Bp., Tankönyvkiadó, 1984.

Egri Péter: Az analitikus dráma klasszikus és modern típusáról. Filológiai Közöny 1981. 3. 252-263.

Francis Ferguson: A színház nyomában. Bp., Európa, 1986, 189-319.

A modern narráció előzményei és kezdetei

Karafiáth Judit: Sainte-Beuve bosszúja. A Proust-kultusz lélektanához A szakirodalmi jegyzék tájékoztató jellegű. Nem kötelező minden szakirodalmat ismerni, és a felsoroltakon kívül még számos értékes és hasznos mű létezik, ezek a szigorlaton felhasználhatók.

1. A modern dráma kezdetei

Robert Brunstein: A lázadás színháza

Peter Szondi: A modern dráma elmélete

Dániel Anna: Ibsen

Bécsy Tamás: A cselekvés lehetősége

Bécsy Tamás: A drámamodellek és a mai dráma

Almási Miklós: Mi lesz velünk, Anton Pavlovics?

. Nagyvilág 1990/6.

Magyar Miklós: Hagyomány és modernség M. Proust személyiségábrázolásában. Filológiai Közöny 1984/2-3.

A. Maurois: Proust. Ford. Szávai Nándor. Gondolat 1976.

Gereben Ágnes: Csehov világa. Bp., Európa, 1980.

- Bibó Judit: Proust stílusa és Gyergyai Albert Proust-fordítása. Akadémiai 1989.
- S. Beckett: Proust. Európa 1988.
- H. R. Jauss: Idő és emlékezés M. Proust *Az eltűnt idő nyomában* c. regényében. In: *Az irodalom elméletei* 2. Jelenkor-JPTE 1996.
- Karacsony: Csehov lélekábrázoló módszere
- R. C. Lamont: Proust és Beckett, avagy az idő két létezési módja. *Nagyvilág* 1993/4.
- Papernij: Csehov
- Poszler György: A regény válaszfutói
- Török András: Oscar Wilde világa
- Egri Péter: Álom, látomás, valóság
- Sükösd Mihály: Változatok a regényre
- Szegedy-Maszák Mihály: Henry James munkásságának fejlődéstörténeti helyéről. *Filológiai Közöny* 1981. 1-2. 67-74.
- Rév Mária: Elbeszélés és dráma kölcsönhatása Csehov munkáiban. *Filológiai Közöny* 1984. 1. 25-52.
- Hajnady Zoltán: Művészi részlet - egyetemes világkép. *Filológiai Közöny* 1988. 4. 215-222.
- 2. A modern líra előfutárai és kezdetei és az orosz szimbolizmus**
- Imre László: Brjusov és az orosz szimbolista regény. Bp., Akadémiai, 1973.
- Széles Klára: Hogyan lesz a "klasszikusból" "modern"? In: Sz. K.: Van-e értelme a műértelmezésnek? Bp., Panem, 1996. (Rimbaud)
- Az Átváltozások* Rimbaud-száma
- 3. Az avantgárd irányzatai Kelet- és Nyugat-Európában**
- Szilágyi Ákos: A megtestesülés lírája. Mandelstamról. In: Sz. Á.: A vágy titoktalan tárgya Mandelstam születésének 100. évfordulójára. In: *Múlt és jövő* 1990/4.
- Szilágyi Ákos: B. Paszternak objektív lírája. In: Sz. Á.: Hamu és mamu
- Hlebnikov és az orosz avantgárd. *Helikon-szám*: 1987/4.
- M. Nagy Miklós: 100. 125. Megbocsát-e az idő Gorkijnak és Majakovszkijnek? In: *Nagyvilág* 1993/9.
- J. Karabcsijevszkij: Majakovszkij feltámadása. In: *Nagyvilág* 1993/9.
- Szilágyi Ákos: Az elvelimiresedés kezdete (Hlebnikovról). In: Szilágyi Ákos: Hamu és mamu. *Az orosz irodalmi avantgárd 1917 előtt és után*. Holnap K. Bp. 1989.
- Bojtár Endre: A kelet-európai avantgarde irodalom. *Modern Filológiai Füzetek* 29. Akadémiai 1977.
- Szabolcsi Miklós: Jel és kiáltás (Az avantgarde és neoavantgarde kérdéseire). *Gondolat* 1971.
- 4. Klasszikus modernség a nyugat-európai lírában**
- Egyed Orsolya: Fernando Pessoa. In: *Harmadkor* 9. (1988.)
- Bowra: Az alkotó kísérlet. Európa 1970. (Kavafisz, Paszternak, Eliot, Lorca)
- Brooks, C.: Yeats, a mítoszteremtő költő. Ford. Hegyi Katalin. In: *Nagyvilág* 1995/7-8.
- Frye, N.: Yeats és a szimbolizmus nyelve. Ford. Komáromi Zoltán. In: *uo*.
- Szabó Anna: Paul Valéry és a megismerés útjai. *Filológiai Közöny* 1981/3.
- Schein Gábor: Georg Trakl: Pusztulás. In: *Jelenkor* 1994. dec.
- Gottfried Benn: Tegye-e jobbá a költészet az életet? Ford. Király Edit. In: *Műhely* 1994/4.
- Magris, C.: A Habsburg-mítosz az osztrák irodalomban. Európa 1988. (Musil, Hoffmannsthal, Roth, Zweig, Werfel)
- H. Broch: Hoffmannsthal és kora. Szecesszió vagy értékvesztés? Bp. Helikon 1988. Ford.
- Györffy Miklós
- Pók Lajos: Bécs 1990: Panorámakép a századforduló osztrák-bécsi kultúrájáról. Bp. Helikon 1989.
- Kabdebó Lóránt: Adalékok a dialogikus poétikai paradigma előtörténetéhez (Yeats, Rilke és

- Pound egy-egy verse alapján). In: Literatura 1993/1
- S. Fauchereau: Századunk amerikai költészetéről. Európa 1974. Ford. Tótfalusi István. (Pound, Eliot, Masters stb.)
- Nagy Éva: Pound magyar fordítása. Filológiai Közlöny 1990/3-4.
- 5. A drámai kifejezésformák forradalma: groteszk, abszurd, kollázs**
- Maár Judit: A drámai szöveg jelentésével kapcsolatos problémák Ionesco darabjaiban. In: Filológiai Közlöny 1983/3-4.
- Jákfalvi Magdolna: Übülógia. In: A. Jarry: Az Übük. Bp., Orpheusz, 1996.
- Kocsis Rózsa: Igen és nem. Bp., Magvető, 1973.
- F. Kermode: Mi a modern? Bp., Európa, é. n. (Beckett)
- A Lettre internationale 1994. őszi Ionesco-száma
- Bajomi Lázár Endre: Jean Genet megdicsőülése. In: Élet és irodalom 1984/3.
- Nagy Péter: Jean Genet 1910-1986. In: Nagyvilág 1986/9.
- Sz. Szántó Judit: Valóság és dráma nyugaton. (Színházi tanulmányok, 1962)
- Kristó Nagy István: Abszurd dráma és újregény (Regények, drámák, remények), 1971.
- Kristó Nagy István: Handke helye az osztrák irodalomban. Műhely 1980/3.
- Takács Zsuzsa: Az ablakon túl a félelem betűi. Új Írás 1980/7 (Handke)
- Martin Esslin: Az abszurd dráma elmélete
- J. Derrida: A kegyetlenség színháza. Gondolatjel 1994/2
- Arthur Adamov: Túl az abszurd színházon. SZTI, 1966
- Patrice Pavis: A modern dráma klasszikus öröksége. Színház 1998/3
- Susan Sontag: Sartre Saint Genet-je. Átváltozások 1994/2
- Erika Fischer-Lichte: Azonosság és különbözőség között. A posztmodern montázs Heiner Müllernél. Literatura 1990/2. 158-170.
- 6. Eltávolodás a realista regény hagyományától. I.**
- Rilke: Th. Mann: A Buddenbrook ház. In: R. M. Rilke prózai művek. Európa 1990. Ford. Szabó Ede.
- Csúri Károly: Ismétlésstruktúrák - irodalmi nézőpontból - Thomas Mann Tonio Kröger című elbeszéléséről. In: Literatura 1994/4.
- Mádl Antal: Polgári tartás és művészi lét kérdése az induló Th. Mann-nál. In: Filológiai Közlöny 1981/3.
- Mádl Antal: A német-mítosz "átfunkcionálása" Th. Mann Goethe-regényében. In: Filológiai Közlöny 1982/2-3.
- Bonyhai Gábor: Az értékek rendszere Th. Mann "A kiválasztott" című regényében. Modern Irodalmi Füzetek 21. Akadémiai 1974.
- Th. Mann és Magyarország. Gondolat 1980.
- Szendi Zoltán: Lélek és kép. Világkép és kompozíció Thomas Mann kisepikájában. Pannónia Könyvek 1996.
- Magyar Miklós: André Gide és az új regény. In: Filológiai Közlöny 1992/3-4.
- Ádám Péter: A. Gide zarándokútja. In: Nagyvilág 1989/2.
- 7. Eltávolodás a realista regény hagyományától. II.**
- Barnás Ferenc: A zene szerepéről Herman Hesse írói világában. In: Literatura 1990/3.
- Magyar Miklós: A francia regény tegnap és ma. A francia egzisztencialista regény, az új regény és a nouveau nouveau roman. Akadémiai 1986. (Sartre, Camus)
- Dobossy László: Válságok és változások. Magvető 1988. (Gide, R. M. du Gard, Sarte, Camus)
- Horváth Krisztina: Dosztojevszkij és Camus. In: Filológiai Közlöny 1988/1-2.
- Mészáros Vilma: Camus. Gondolat 1973.
- 8. A realista regény hagyományának továbbélése és változásai**
- L. Jarovszkaja: Bulgakov. Bp., Gondolat, 1987.

- Lökös István: Magyar és délszláv irodalmi tanulmányok. Szépirodalmi 1984. (Krleza)
 Hetényi Zsuzsa: "Fent" és "lent", madonna és prostituált: az ambivalencia szerepe Iszaak Babel *Lovashadseregében*. In: Fil. Közl. 1990/3-4.
 Hetényi Zsuzsa: Bibliái motívumok Babel *Lovashadseregében*. In: Fil. Közl. 1985/1-4.
 Gereben Ágnes: Egy mai "egyszerű forma" építkezése. (Elbeszélések kapcsolódása a *Lovashadseregben*). In: Fil. Közl. 1988/1-2.
 Gereben Ágnes: Az elbeszélésciklus szintaktikája. In: Literatura 1982/3-4. (a *Lovashadseregéről*)
 Három tanulmány Bulgakovról a Medvetánc 1988/1-os számában
 Bernáth Árpád: A modell mint magyarázat. (Módszer hosszabb irodalmi művek elemzésére - Heinrich Böll *És száját nem nyitotta szóra* című regényének vizsgálata). In: Literatura 1990/1.
 Bernáth Árpád: *A Biliárd fél 10-kor* helye Heinrich Böll regényeinek sorában. In: Filológiai Közlöny 1986-87/ 3-4.
 Salyámosi Miklós: Heinrich Böll. Gondolat 1984.
 M. Cowley: Az amerikai író természetrajza. Európa, 1976. (Hemingway)
 Flaker, A.: Krleza avantgardizmusa. In: Literatura 1979/2-3.
 Spiró György: Miroslav Krleza. Gondolat 1981.
 Vujicsics D. Sztoján: Ivo Andrić és M. Krleza műve az új jugoszláv irodalom változó korszakában, 1941-1948. In: Literatura 1979/2-3.
 M. Nagy Miklós: Utópiák igézetében. In: Nagyvilág 1989/5. (Zamjatyinról)
9. Az anti-totalitáriánus diskurzus Kelet-Európában
 Szilágyi Ákos: 1984-en innen és túl (Zamjatyin, Huxley, Orwell)
 Jelena Szmirnova: Venyegyikt Jerofejev - ahogyan egy Gogol-kutató látja. Szép literatúrai ajándék 1995/3-1996/1.
 Pór Judit: "A költészet valószínűleg épp a pontos határok nemlétéből áll" (Brodskijről). In: Újhold évkönyv 1989/1.
 Goretity József: Az alkoholizmus orosz evangéliuma. Nagyvilág 1992/4. (Jerofejevről)
 Danilo Kiš és a közép-európai regény. Ford. Fázsy Anikó. In: Nagyvilág 1988/3.
 B. Baczko: Orwell és Szolzsenyicin a totalitarizmus ellen. In: Nagyvilág 1993/12. Ford. Gál Eleonóra
10. Az epikus színház hagyományának megőrzése és alakváltozásai
 Balkányi Magdolna: Szüzsé és figura - a drámai mozgás és a hős kapcsolata F. Dürrenmatt drámáiban. In: Filológiai közlöny 1988/4.
 Vajda György Mihály: Modernség, dráma, Brecht. Kossuth, 1981.
 Upor László: Utószó. In: Holdfény. Öt mai angol dráma. Európa, 1995.
 Brecht: Tanulmányok, Magvető, 1969 (201-399)
11. A modern próza nagy megújítói 1. Nyugat-Európa
 Bradbury, M.: Virginia Woolf. In: Nagyvilág 1988/10.
 Surányi Ágnes: Az irodalmi alteregó és V. Woolf regényei. In: Filológiai Közlöny 1991/1-2.
 E. Naganowski: Joyce. Bp. Gondolat 1975. Ford. Fejér Irén
 Egri Péter: James Joyce és Thomas Mann. Dekadencia és modernség. Akadémiai 1967.
 Jerome J. McGann: Az *Ulysses* mint posztmodern szöveg: A Gabler-féle kiadás. Helikon 1989/3-4.
12. A modern próza nagy megújítói 2. Közép-Európa
 Széll Zsuzsa: Válság és regény. Kísérlet Rilke, Kafka, Musil és Broch epikájának értelmezéséhez. Akadémiai 1970. Modern Filológiai Füzetek 10.
 D. Zatonzkij: F. Kafka és a modernizmus problémái. Kossuth 1967.
 Frank Kermode: Musil. In: F. K.: Mi a modern? Bp., Európa, é.n. (1980)
 Kiss Endre: Herman Broch elmélete a polihisztórikus regényről. Bp., Akadémiai, 1981.

Musil: Vázlatok a költő megismeréséhez. In: A világirodalom ars poeticái. Bp., Gondolat, 1965.

13.A francia új regény; kommentár és intertextus a német prózában

Szegedy-Maszák Mihály: Alain Robbe-Grillet. In: Sz.-M- M.: Világkép és stílus. Bp. Magvető 1980.

Konrád György, szerk.: A francia "új regény". 1-2. Bp., Európa, é.n.

Szegedy-Maszák Mihály: Jelentésrétegek Alain Robbe-Grillet műveiben. In: Sz.-M. M.: "A regény, amint írja önmagát." Bp. Ttk. 1980.

Görgényi Ferenc: Az "új regény" antipszichologizmusa. A személyiség eltűnése Alain Robbe-Grillet regényeiben. In: Világosság 1972/8-9.

Nagy Péter: Hallja őket? In: Nagy Péter: Útjelző. Bp. Szépirodalmi 1976. (Sarraute)

Thomas Bernhardt-ról, től: Átváltozások 1993. Első szám

Thomas Bernhard-szám: Színház 1992/1.

Földes Anna: Thomas Bernhard művészi végrendelete a Burgtheaterben. In: Nagyvilág 1989/8.

Szabolcsi Miklós: Brecht és Thomas Bernhard kísérletei a "világtalány" megoldására. In: Nagyvilág 1989/11.

C. Magris: Geometria és sötétség. Helikon 1976/2-3. (Bernhardt)

Simon L.: Az Alpok Beckettje. Nagyvilág 1982/12 (Bernhardt)

Balogh Endre: Egy korrekt úr ír. Szép Literatúrai Ajándék 1997/1-2, 100-112.

14.A posztmodern regény

S. Rushdie: A régi bolond, ennyi év után. Nagyvilág 1990/9 (Pynchon)

Hoffmann B.: A jegyesektől a rózsáig (Eco) Bp., 1991.

Eisemann György: Ősformák jelenidőben (Eco). Bp., 1995.

Jákfalvy Magdolna - Kappanyos András: A nagy detektív és a posztmodern (avagy néhány szírom U. Eco Rózsájából). In: Literatura 1990/4.

Margócsy István recenziója *A rózsza nevére* in: Nagyvilág 1989/2.

Barna Imre: Előszó a Foucault-ingához. In: Nagyvilág 1990/1.

Köpeczi Béla: Calvino irodalmi testamentuma. In: Nagyvilág 1989/3.

Mario Petrucciani: I. Calvino: Iránytű a labirintusban. Ford. Ordasi Zsuzsa. In: Helikon 1994/3.

I. Calvino: Hogyan írtam meg egyik könyvemem. In: Jelenkor 1994.dec.

Szigeti Csaba: A betűk, a számok és a regények. In: uo.Jelenkor 1994. dec.

15.A közép- és kelet-európai humor és groteszk

Mrozek-szám: Színház 1990/aug.

Szalatnai Rezső: A cseh irodalom története. Gondolat 1964. (Capek, Hašek)

Hét évszázad cseh irodalmából. Esszék és tanulmányok. Európa 1989. (Capek, Hašek)

Balogh Magdolna: Kiútatlan utakon. A katasztrofista irodalom Kelet-és Közép-Európában (Bulgakov, Capek, Witkiewicz)

Zádor András: Kis nép nagy írói. A két Capek és J. Hašek. Európai utas 1994/1.

Dobossy László: K. Capek születésének 100. évfordulójára. In: Nagyvilág 1990/1.

Dobossy László: Capek. 1961.

Zádor András: Karel Capek. Gondolat 1984.

I. Klima: Capek modern apokalipszise. In: Nagyvilág 1991/7.

Heé Veronika: Líraiság és epikum. Műfaji problémák K. Capek prózájában. Modern filológiai füzetek 25. Akadémiai 1976.

Mira Djordjevic: A groteszk mint poétikai kategória. In: Tanulmányok, 1988. Újvidék, 21. füzet

Bojtár Endre: Kelet-Európa vagy Közép-Európa? Bp. Századvég. 1993.

A modern regény Közép-és Kelet-Európában. Szeged 1994. (Krleža, Kundera, Hašek)

- Thomka Beáta: Közép-Európa mint regénytörténet, szellem és forma
 Kiss Gy. Csaba: Közelítés két Gombrowicz-regényhez. In: Jelenkor 1988/7-8.
 Karátson Endre: A "groteszk" a huszadik század prózairodalmában (Kafka, Gombrowicz, Beckett). In: Műhely 1994/6.
- 16. A latin-amerikai novella és regény**
 J. Cortázar: A kizökkentségről. In: Nagyvilág 1993/9.
 J. Cortázar: A fantasztikumról. In: Nagyvilág 1993/8.
 Scholz László: Julio Cortazar (1914-1984). In: Filológiai Közöny 1984/2-3.
 Kulin Katalin: Mítosz és valóság. Gabriel Garcia Marquez. Akadémiai K. Bp. 1977
 Somlyó György: A másik, aki ugyanaz. (Borges) In: A költészet ötödik évada. Tanulmányok (1981-1987.) Magvető 1988.
 Interjú. Nagy írók műhelyében. Modern Könyvtár 1975. (Marquez)
 Ariel és Kalibán: A latin-amerikai esszé klasszikusai. Európa, 1984.
 Alejo Carpentier: Irodalmi és politikai tudat Latin-Asmerikában. Gondolat, 1979.
- 17. A század második felének lírai törekvései**
 Enigma 1995/4-1996/1. 148-178. (Celan)
 Átváltozások 3(1995), 1-103. (Celan)
 Bacsó Béla: A szó árnyéka: Paul Celan költészetében. Jelenkor 1996.
 Lator László: P. Celan. Új Írás 1980/10.
 R. E. Palmer: Gadamer és Derrida mint P. Celan értelmezői: néhány bevezető megjegyzés. Athenaeum 1994/2.
 Ernst Fischer: Paul Celan. In: Korszellem és irodalom. Bp. Gondolat 1966.
 Szász János: Celan és Radnóti. In: A fennmaradás esélyei. Bp. Gondolat 1986.
 Komáromi Sándor: Celan és a Celan-irodalom. In: Helikon 1976/2-3.

Antológiák

- Kosztolányi Dezső: Modern költők
 Illyés Gyula: Nyitott ajtók
 Kálnoky László: Századunk útjain
 Nemes Nagy Ágnes: Vándorévek
 Amerikai költők antológiája. Bp. 1990. Európa
 Klasszikus orosz költők. Bp. 1978. Európa
 Klasszikus német költők Bp. 1977. Európa
 Francia költők antológiája Bp. 1962. Európa
 Klasszikus angol költők Bp. 1986. Európa
 Hesperidák kertje, az ibéri világ költészete. Bp. 1971. Európa
 Latin Amerika irodalma. 1967. Szerk. Szabó György

Általános (és több szerzőre is vonatkozó) művek

- Babits Mihály: Az európai irodalom története. Szépirodalmi, 1979.
 Szerb Antal: A világirodalom története. Magvető, 1992.
 M. Butor: Irodalom, fül és szem. Bp. Európa 1971.
 Szabolcsi Miklós: Világirodalom a XX. században. Gondolat, 1987.
 Írók írókról (Szerk. Szekeres György) Európa 1970. (Joyce, Mann, Eliot, Broch, Woolf, Pirandello, Grass, Camus, Beckett, Proust, Bunyin, Gide)
 A. Flaker: Tendenciák a kortárs irodalomban. Ford. Bernáth Gyöngyvér. In: Helikon 1985/23.o.

Ima az Akropoliszon. A francia esszé klasszikusai. Európa 1977. (Gide, Camus, Kafka, Valery)

A német esszé klasszikusai. (Musil, Broch, Benn, Brecht).

Halász Előd: A német irodalom története. Gondolat, 1987.

Az angol irodalom a huszadik században. Gondolat, 1970.

Az amerikai irodalom a huszadik században. Gondolat, 1962.

Ország László: Az amerikai irodalom története. Gondolat, 1967.

H. R. Jauss: Az irodalmi posztmodernség. *Literatura* 1994/2. 121-139.

Kulcsár Szabó Ernő: Beszédmód és horizont. Formációk az irodalmi modernségben. *Argumentum*, 1996.

Babits Mihály: Az európai irodalom története. Szépirodalmi 1979.

Szerb Antal: A világirodalom története. Bp. Magvető 1992.

Szabolcsi Miklós: Világirodalom a XX. században Főbb áramlatok. Bp. Gondolat 1987.

Szintézis nélküli évek. (Szerk. Kabdebó L., Kulcsár Szabó E.) Janus P. Egyetemi Kiadó 1993.

Innen elsősorban: Kulcsár Szabó Ernő: Törvény és szabály között.

Halász Előd: A német irodalom története. Bp. Gondolat 1987.

Az angol irodalom a huszadik században. Bp. Gondolat 1970.

Az amerikai irodalom a huszadik században. Bp. Gondolat 1962.

Ország László: Az amerikai irodalom története. Bp. Gondolat 1967.

M. Cowley: Az amerikai író természetrajza. Európa 1976. (Faulkner, Hemingway)

Regény és tapasztalat. Modern amerikai irodalmi tanulmányok. Európa 1978.

Az olasz irodalom a XX. században. 1967. Szerk. Szabó György. (Pirandello, Calvino)

W. Gombrowicz: Camus, Milosz, lengyel arisztokrácia. In: *Nagyvilág* 1989/12. Ford. Pályi András

Szabó György: Századunk olasz irodalmának kistükre és más tanulmányok. (Pál József recenziója. In: *Helikon* 1981/459.o.)

Krasztev Péter: Mítosz, semmi más. Irodalom, film, hétköznapok Közép- és Kelet-Európában. Budapest: Seneca Kiadó, 1997.

A. Zurowski: Egy korszak küszöbén. A lengyel színház napjainkban. In: *Nagyvilág* 1991/1. A kortárs olasz irodalom. *Helikon* 1994/3. (tematikus szám)

Próza

Válság és komikum - A hatvanas évek amerikai regénye. Bp. 1982. (pl. Pynchon)

Viktor Zmegac: Történeti regénypoétika. In: *Az irodalom elméletei* 1. Jelenkor-JPTE Pécs 1996.

Dorrit Cohn: Áttetsző tudatok. In: *Az irodalom elméletei* 2. Jelenkor-JPTE 1996.

Szávai János: Nagy francia regények. Ttk. 1989. (Gide, Proust, Camus)

Mészáros Vilma: A mai francia regény. A kísérleti regénytől a regénykísérletekig. Bp. Gondolat 1966. (Gide, Proust, Camus, Beckett)

Németh László: Európai utas. Magvető 1973. (Shaw, Proust, Pirandello, Woolf, Unamuno, Valery, Joyce, Camus, Gide)

Szentkuthy Miklós: Meghatározások és szerepek. Magvető 1969. (Th. Mann, Joyce, Proust)

Ungvári Tamás: Az eltűnt személyiség nyomában. Szépirodalmi 1966. (Eliot, Camus, Kafka, Yeats, Huxley, Faulkner, Salinger, Miller)

Horev, V.: Új tendenciák a nyolcvanas évek lengyel prózájában. In: *Literatura* 1987/88.

Roland Barthes: Válogatott írások. Bp., Európa, é.n. (Kafka, Robbe-Grillet)

Szabolcsi Miklós: A clown mint a művész önarcképe. Corvina 1974. (Th. Mann, Kafka, Jung)

Fried István: Tíz híres regény. Bp. Gondolat 1989. (Capek, Marquez, Th. Mann, Andric)

H. Szász Annamária: A 20. századi családtörténeti regény. Akadémiai 1982.

H. Szász Annamária: A modern regény mesterei. Ttk. 1981.
Gyôrfy Miklós: Polgárok és mûvészek. Metszet a XX. századi német prózából. Ttk. 1990.
(Kafka, Mann, Hesse, Th. Bernhard)

Dráma

Roland Barthes: Válogatott írások. Bp., Európa, é.n. (avantgárd, Brecht)
Kékesi Kun Árpád: A színház és a dráma a modern és a posztmodern horizontváltásában.
Vajda György Mihály: Modernség, dráma, Brecht. Kossuth 1981.
Szönyegen az abszurd dráma. Egy londoni tanácskozás margójára. In: Nagyvilág 1988/12.
P. Müller Péter: Egy mai kelet-európai drámamodell: az elveszett identitás drámája. Valóság 1986/9.
P. Szondi: A modern dráma elmélete. Gondolat 1975. (Brecht, Pirandello, O'Neill, Miller)
Bécsy Tamás: A drámamodellek és a mai dráma. Akadémiai 1974.
Bécsy Tamás: Az expresszionista dráma-beszéd. In: Literatura 1994/4.
A dráma mûvészete ma. Szerk. Ungvári Tamás. Gondolat 1974. (Miller, Camus, Dürrenmatt, Brecht)
Henning: Faust a XX. században. In: Helikon 1960/3.
N. Balota: Abszurd irodalom. Bp. Gondolat 1979. Ford. Zirkuli Péter
Robert Brustein: A lázadás színháza I-II. Bp. Európa 1982. (Shaw, Brecht, Pirandello, O'Neill)
Spiró György: A közép-kelet-európai dráma. Magvetô 1986. (Krleza)
A színház ma. Szerk. Lengyel György. Bp. Gondolat 1970. (Gorkij, Shaw, O'Neill, Pirandello, Lorca, Wilder, Brecht, Camus, Eliot, Dürrenmatt, Williams, Pinter, Albee, Miller)

Líra

Kosztolányi Dezsô: Lángelmék és bevezetô jegyzetei a fordított költôkhöz a Modern költök címû kötetében (1. kiadás 1914., 2. kiadás 1921.)
Tamás Attila: Líra a XX. században. Ttk. 1975.